Пролетары ўсіх краін, еднайцеся!
Комуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі

ЗВЯЗДА

ОРГАН ЦК КП(б) БЕЛАРУСІ, СОЎНАРКОМА І ПРЭЗІДЫУМА ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА БССР

78 (7404)
СУБОТА
28 красавіка 1945 г.
Цана 20 кап.

Слава войскам Чырвонай Арміі і войскам нашых саюзнікаў, якія злучыліся на Эльбе, у цэнтры фашысцкай Германії!

(З заклікаў ЦК ВКП(б) да 1 Мая 1945 г.).

ЗАГАД
Вярхоўнага Галоўнакамандуючага
ВОЙСКАМ ДЗЕЮЧАЙ АРМІІ

Войскі 1-га УКРАІНСКАГА фронта і саюзныя нам англа-амерыканскія войскі ўдарам з усхода і захада рассеклі фронт нямецкіх войск і 25 красавіка, у 13 гадзін 30 мінут злучыліся ў цэнтры Германіі, у раёне горада Торгау. Тым самым нямецкія войскі, якія знаходзяцца ў Паўночнай Германіі, адрэзаны ад нямецкіх войск у паўднёвых раёнах Германіі.

У азнаменаванне атрыманай перамогі і ў часць гэтай гістарычнай падзеі сёння, 27 красавіка, у 19 гадзін сталіца нашай Радзімы МАСКВА ад імені Радзімы салютуе доблесным войскам 1-га УКРАІНСКАГА фронта і саюзным нам англа-амерыканскім войскам,—дваццацю чатырма артылерыйскімі залпамі з трохсот дваццаці чатырох гармат.

Няхай жыве перамога свабодалюбівых народаў над Германіяй!

Вярхоўны Галоўнакамандуючы
Маршал Совецкага Саюза І. СТАЛІН.

27 красавіка 1945 года.
№ 346.

ЗВАРОТЫ ПА РАДЫЁ І. В. СТАЛІНА, У. ЧЭРЧЫЛЯ І Г. ТРУМЭНА

У азнаменаванне злучэння войск 1-га Украінскага фронта з саюзнымі англа-амерыканскімі войскамі, якое адбылося 25 красавіка ў цэнтры Германіі, у раёне г. Торгау, 27 красавіка, радыёстанцыямі СССР, ЗША і Вялікабрытаніі перададзены ніжэйпаданыя звароты І. В. Сталіна, У. Чэрчыля і Г. Трумэна.

(ТАСС).

ЗВАРОТ ВЯРХОЎНАГА ГАЛОЎНАКАМАНДУЮЧАГА МАРШАЛА СОВЕЦКАГА САЮЗА І. В. СТАЛІНА

Да Чырвонай Арміі і войск саюзнікаў

«Ад імені Совецкага Урада я звяртаюся да вас, камандзіры і байцы Чырвонай Арміі і армій нашых саюзнікаў.

Пабедаiосныя арміі саюзных дзяржаў, якія вядуць вызваленчую вайну ў Еўропе, разграмілі германскія войскі і злучыліся на тэрыторыі Германіі.

Наша задача і наш абавязак дабіць ворага, прымусіць яго скласці зброю і безагаворачна капітуляваць. Гэтую задачу і гэты абавязак перад нашымі народамі і перад усімі свабодалюбівымі народамі Чырвоная Армія выканае да канца.

Вітаем доблесныя войскі нашых саюзнікаў, якія стаяць цяпер на тэрыторыі Германіі плячом к плячу з совецкімі войскамі і поўныя рашучасці выканаць свой абавязак да канца».

ЗВАРОТ ПА РАДЫЁ ПРЭМ'ЕР-МІНІСТРА ЧЭРЧЫЛЯ

«Пасля доўгіх паходаў, цяжкай працы і перамог на сушы і на морах, прайшоўшы праз многія палі бітваў, арміі Вялікіх Саюзнікаў перасеклі Германію і абмяняліся поціскам рук. Цяпер іх задачай будзе знішчэнне ўсіх рэшткаў германскага ваеннага супраціўлення, выкараненне нацысцкай улады і падначаленне гітлераўскай дзяржавы. Для гэтай мэты ёсць дастатковыя сілы, і мы сустрэнемся ў самаадданай і пабеданоснай дружбе і з непахіснай рашымасцю выканаць нашу задачу і наш абавязак. Уперад на ворага».

ЗВАРОТ ПА РАДЫЁ ПРЭЗІДЭНТА Г. ТРУМЭНА

«Англа-амерыканскія Арміі пад камандаваннем генерала Эйзенхауэра сустрэліся з совецкімі войскамі там, дзе яны меркавалі сустрэцца—у сэрцы нацысцкай Германіі. Сілы ворага разрэзаны на дзве часткі. Гэта не ёсць яшчэ гадзіна канчатковай перамогі ў Еўропе, але гэта гадзіна, гадзіна для наступлення якой так доўга працавалі і аб чым маліліся ўвесь Амерыканскі народ, усе Брытанскія народы і ўвесь Совецкі народ, набліжаецца. Саюз нашай зброі ў сэрцы Германіі мае для ўсяго свету значэнне, якое свет не пакіне незаўважаным. Ён азначае, па-першае, што апошняя слабая, адчайная надзея Гітлера і яго разбойніцкага ўрада знішчана. Агульны фронт і агульная справа дзяржаў, якія з'яўляюцца саюзнікамі ў гэтай вайне супроць тыраніі і бесчалавечнасці, былі прадэманстрыраваны ў іх справах, як задоўга да гэтага яны былі прадэманстрыраваны ў іх рашымасці. Нішто не можа раздзяліць або аслабіць агульнага імкнення нашых загартаваных армій давесці пабедаiоснае рашэнне гэтых задач да канчатковага трыумфа саюзнікаў у Германіі. Па-другое, злучэнне нашых сіл у гэты момант паказвае нам самім і ўсяму свету, што супрацоўніцтва нашых народаў у справе міру і свабоды з'яўляецца эфектыўным супрацоўніцтвам, якое можа пасляхова пераадольваць велізарнейшыя цяжкасці кампаніі, велізарнейшай з усёй ваеннай гісторыі. Народы, якія могуць разам распрацоўваць планы і разам змагацца плячом к плячу, перад тварам такіх перашкод адлегласці, мовы і цяжкасцей сувязі, якія пераадолелі мы, могуць разам жыць і разам працаваць у агульнай справе арганізацыі свету для мірнага часу.

Нарэшце, гэты вялікі трыумф саюзнай зброі і саюзнай стратэгіі з'яўляецца прынясеннем такой дані мужнасці і рашымасці Франкліна Рузвельта, якое нельга выказаць словамі і якое магло быць праведзена толькі настойлівасцю і мужнасцю змагаючыхся салдат і маракоў Саюзных Нацый. Але да таго часу, пакуль нашы ворагі канчаткова не разбіты ў Еўропе і на Ціхім акіяне, не павінна быць аслаблення намаганняў у тылу, накіраваных на падтрыманне нашых гераічных салдат і маракоў, паколькі мы ўсе ведаем, што не будзе перадышкі на баявых франтах».

XI СЕСІЯ ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА СССР 1-га СКЛІКАННЯ

Інфармацыйнае паведамленне
АБ ПАСЕДЖАННЯХ СОВЕТА САЮЗА І СОВЕТА НАЦЫЯНАЛЬНАСЦЕЙ
27 КРАСАВІКА 1945 ГОДА

Учора, 27 красавіка, у зале паседжанняў Вярхоўнага Совета СССР, у Крэмлі, у 11 гадзін дня адбылося трэцяе паседжанне Совета Саюза і ў 6 гадзін вечара — трэцяе паседжанне Совета Нацыянальнасцей.

На паседжанні Совета Саюза за сталом Старшыні: Старшыня Совета Саюза дэпутат **Андрэеў А. А.** і Намеснікі Старшыні тт. **Лысенка Т. Д.** і **Юсупаў У.**

На паседжанні Совета Нацыянальнасцей за сталом Старшыні: Старшыня Совета Нацыянальнасцей дэпутат **Шверпік Н. М.** і Намеснікі Старшыні тт. **Асланава Ч. А.** і **Кулагін М. В.**

У спрэчках па дакладу аб Дзяржаўным бюджэце СССР выступілі — на паседжанні Совета Саюза: дэпутат **Зіменкоў І. Ф.** (Сталінградская вобласць), дэпутат **Слонь М. В.** (Украінская ССР), Народны Камісар Лёгкай Прамысловасці СССР тав. **Лукін С. Г.**, дэпутат **Валчкоў В. В.** (Курская вобласць); на паседжанні Совета Нацыянальнасцей: дэпутат **Тахтараў А. Г.** (Дагестанская АССР), дэпутат **Сідэраза С. П.** (Якуцкая АССР), дэпутат **Міцхулава А. І.** (Абхазская АССР), дэпутат **Гаўрышчук Г. В.** (Украінская ССР).

Пасля сканчэння спрэчак палаты на сваіх раздзельных паседжаннях заслухалі заключнае слова Народнага Камісара Фінансаў СССР тав. **Зверава А. Г.**

Совет Саюза і Совет Нацыянальнасцей аднагалосна зацвярджаюць Дзяржаўны бюджэт СССР на 1945 год. Па артыкулах, а затым і ў цэлым аднагалосна зацвярджаецца «Закон аб Дзяржаўным бюджэце Саюза Совецкіх Соцыялістычных Рэспублік на 1945 год».

На гэтым XI сесія Вярхоўнага Совета СССР закончыла сваю работу.

Заклікі ЦК ВКП(б) да 1 Мая 1945 г.

1. Няхай жыве 1-е Мая — дзень агляду баявых сіл працоўных! Працоўныя ўсіх краін, еднайцеся для барацьбы за поўны разгром гітлераўскай Германіі!

2. Няхай жыве вялікі совецкі народ, яго Чырвоная Армія і Ваенна-Марскі Флот, якія з чэсцю адстаялі Айчыну ад нямецка-фашысцкіх імперыялістаў!

3. Няхай жыве магутны Совецкі Саюз, які адстаяў цывілізацыю Еўропы ад фашысцкіх пагромшчыкаў!

4. Слава совецкім воінам, узнёўшым сцяг перамогі над Берлінам!

5. Слава совецкім воінам, якія вызвалілі Вену ад нямецкіх захопнікаў і выганяюць нямецка-фашысцкія войскі з Аўстрыі!

6. Няхай жыве перамога англа-совецка-амерыканскага баявога саюза над нямецка-фашысцкімі захопнікамі! Завершым разгром германскага імперыялізма! Забяспечым трывалы мір паміж народамі ўсяго свету!

7. Прывітанне доблесным войскам Вялікабрытаніі, Злучаных Штатаў Амерыкі і Францыі, якія наступаюць на немцаў з Захада!

Прывітанне храбрым маракам саюзнікаў, якія змагаюцца супроць нямецка-фашысцкіх піратаў!

8. Слава войскам Чырвонай Арміі і войскам нашых саюзнікаў, якія злучыліся на Эльбе, у цэнтры фашысцкай Германіі!

9. Прывітанне брацкаму польскаму народу, вызваленаму ад іга нямецкіх захопнікаў!

Няхай жыве храбрае Польскае войска, якое змагаецца разам з Чырвонай Арміяй за свабоду і незалежнасць сваёй Радзімы!

Няхай жыве саюз і дружба паміж СССР і Польскай Рэспублікай!

10. Прывітанне брацкаму югаслаўскаму народу! Няхай жыве гераічная армія Югаславіі, якая завяршае разам з Чырвонай Арміяй вызваленне сваёй Радзімы ад нямецкіх прыгнятальнікаў!

Няхай жыве саюз і дружба паміж СССР і Югаславіяй!

11. Прывітанне брацкаму чэхаславацкаму народу, які змагаецца супроць фашысцкіх ізвергаў! Няхай жывуць салдаты і афіцэры Чэхаславацкіх войск, якія змагаюцца разам з Чырвонай Арміяй за поўнае выгнанне нямецкіх прыгнятальнікаў з межаў сваёй Радзімы!

Няхай жыве саюз і дружба паміж СССР і Чэхаславацкай Рэспублікай!

12. Браты славяне! Усе сілы на канчатковы разгром нямецкіх захопнікаў — смяротных ворагаў славянства! Няхай жыве баявы саюз славянскіх народаў!

13. Прывітанне народу Францыі і яе войскам, якія змагаюцца супроць гітлераўскай Германіі на Захадзе!

Слава доблесным лётчыкам «Нармандыя», якія сумесна з совецкімі лётчыкамі громяць нямецка-фашысцкіх варвараў!

14. Прывітанне народам Еўропы, якія змагаюцца супроць нямецкага імперыялізма!

15. Воіны Чырвонай Арміі! Вызвалім з фашысцкай няволі ўсіх нашых братоў і сясцёр, якія пакутуюць на нямецкай катарзе!

16. Пакараем нямецка-фашысцкіх ізвергаў за разграбленне і разбурэнне нашых гарадоў і сёл, за гвалты над жанчынамі і дзецьмі, за забойствы і ўвод у нямецкае рабства совецкіх людзей!

17. Воіны Чырвонай Арміі! Наносьце нямецка-фашысцкім захопнікам знішчаючыя ўдары! Дабівайце фашысцкага звера ў яго логаве!

18. Пехацінцы Чырвонай Арміі! Смела і рашуча пераадольвайце абарону ворага, падаўляйце супраціўленне фашысцкіх войск, біце нямецкіх захопнікаў да поўнага іх разгрому!

Няхай жывуць совецкія пехацінцы!

19. Артылерысты і мінамётчыкі Чырвонай Арміі! Магутнымі і меткімі агнявымі ўдарамі сакрушайце абарону праціўніка, знішчайце жывую сілу і баявую тэхніку ворага!

Няхай жыве совецкая артылерыя!

20. Танкісты Чырвонай Арміі! Поўнасцю скарыстайце высокія баявыя якасці нашых танкаў, крушыце і неадступна праследуйце ворага!

Няхай жывуць совецкія танкісты!

21. Совецкія лётчыкі-сокалы нашай Радзімы! Магутнымі ўдарамі з паветра граміце войскі і баявую тэхніку праціўніка, разбурайце яго камунікацыі, расчышчайце шлях нашым наступаючым войскам!

Няхай жывуць совецкія лётчыкі!

22. Кавалерысты Чырвонай Арміі! Імкліва праследуйце варожыя войскі, рашуча ўрубайцеся ў рады праціўніка, ахоплівайце яго флангі, акружайце і знішчайце нямецка-фашысцкіх гадаў!

Няхай жывуць совецкія коннікі!

23. Чырвонафлотцы і афіцэры Ваенна-Марскога Флота! Тапіце караблі і транспарты праціўніка, ачышчайце марскія прасторы ад фашысцкай нечысці!

Няхай жывуць совецкія маракі!

24. Сувязісты Чырвонай Арміі! Памятайце, што сувязь — гэта нервная сістэма Чырвонай Арміі, важнейшая ўмова кіравання боем і ўзаемадзеяння ўсіх родаў войск!

Усямерна паляпшайце справу сувязі!

Няхай жывуць совецкія сувязісты!

25. Разведчыкі Чырвонай Арміі! Памятайце, што разведка ёсць вочы і вушы арміі! Своечасова ўскрывайце намеры і замыслы праціўніка! Дапамагайце нашым наступаючым войскам біць ворага наверняка!

Няхай жывуць совецкія разведчыкі!

26. Слаўныя совецкія пагранічнікі! Зорка ахоўвайце свяшчэнныя граніцы нашай дзяржавы!

Няхай жывуць совецкія пагранічнікі!

27. Байцы і афіцэры інжынерных войск! Дапамагайце нашым войскам паспяхова штурмаваць варожыя ўмацаванні, знішчаць яго апорныя пункты, фарсіраваць рэкі, пераадольваць мінныя палі, развіваць поспехі наступлення!

Няхай жывуць нашы слаўныя сапёры, мінёры і пантанёры!

28. Медыцынскія работнікі Чырвонай Арміі! Самаадданa змагайцеся за выратаванне жыцця і зварот у строй раненых совецкіх воінаў!

Няхай жывуць медыцынскія работнікі Чырвонай Арміі!

29. Работнікі вайсковага тылу! Аўтамабілісты і дарожнікі Чырвонай Арміі! Своечасова дастаўляйце Чырвонай Арміі баявую тэхніку, боепрыпасы, снаражэнне і прадукты харчавання!

Няхай жывуць работнікі вайсковага тылу! Няхай жывуць аўтамабілісты і дарожнікі Чырвонай Арміі!

30. Слава Героям Совецкага Саюза і Героям Соцыялістычнай Працы — лепшым сынам нашай Радзімы!

31. Працоўныя Совецкага Саюза! Клопаты аб сем'ях воінаў Чырвонай Арміі з'яўляюцца свяшчэнным абавязкам усіх совецкіх патрыётаў. Акружым усеагульнай увагай і клопатамі сем'і вызваліцеляў нашай Радзімы!

32. Прывітанне рабочым, работніцам, калгаснікам і калгасніцам—пераможцам ва Усесаюзным соцыялістычным спаборніцтве! Вышэй сцяг соцыялістычнага спаборніцтва!

33. Рабочыя і работніцы, інжынеры і тэхнікі прадпрыемстваў, якія выпускаюць узбраенне і боепрыпасы. Своечасова забяспечвайце Чырвоную Армію гарматамі, мінамётамі, кулямётамі, аўтаматамі, снарадамі, боепрыпасамі! Паляпшайце якасць узбраення!

34. Рабочыя і работніцы, інжынеры і тэхнікі танкавых заводаў! Давайце Чырвонай Арміі больш танкаў! Паспяхова асвайвайце новыя тыпы баявых машын!

35. Рабочыя і работніцы, інжынеры і тэхнікі авіяцыйных заводаў! Нястомна ўдасканальвайце совецкія самалёты! Давайце Чырвонай Арміі больш знішчальнікаў, штурмавікоў, бамбардыроўшчыкаў!

36. Рабочыя і работніцы, інжынеры і тэхнікі нафтавай прамысловасці! Павялічвайце здабычу нафты! Дадзім фронту і краіне больш гаручага!

37. Рабочыя і работніцы, інжынеры і тэхнікі вугальнай прамысловасці! Павялічвайце здабычу вугалю, забяспечвайце палівам усе патрэбы фронта і тылу!

38. Рабочыя і работніцы, інжынеры і тэхнікі чорнай і каляровай металургіі! Больш метала для танкаў, самалётаў, гармат, кулямётаў, снарадаў! Больш метала для патрэб народнай гаспадаркі краіны!

39. Рабочыя і работніцы, інжынеры і тэхнікі маторабудаўнічай прамысловасці! Павялічвайце выпуск матораў для самалётаў, танкаў, караблёў!

40. Рабочыя і работніцы, інжынеры і тэхнікі машынабудавання! Павялічвайце выпуск машын для прамысловасці, транспарта і сельскай гаспадаркі!

41. Рабочыя і работніцы, інжынеры і тэхнікі станкабудаўнічых заводаў! Станкабудаванне — важнейшая база тэхнічнага ўзбраення краіны! Няспынна павялічвайце выпуск станкоў!

42. Рабочыя і работніцы, інжынеры і тэхнікі-будаўнікі! Хутчэй будуйце домны, мартэны, шахты, электрастанцыі і заводы! Аднаўляйце разбураныя нямецкімі захопнікамі гарады, прадпрыемствы і жыллё!

43. Рабочыя і работніцы, інжынеры і тэхнікі электрастанцый! Забяспечвайце бесперабойную работу прамысловасці! Аднаўляйце электрастанцыі, разбураныя нямецка-фашысцкімі варварамі! Хутчэй нарашчвайце энергетычныя магутнасці!

44. Рабочыя і работніцы, інжынеры і тэхнікі тэкстыльнай і лёгкай прамысловасці! Павялічвайце выраб абмундзіравання для Чырвонай Арміі і тавараў шырокага спажывання для насельніцтва!

45. Рабочыя і работніцы, інжынеры і тэхнікі харчовай прамысловасці! Павялічвайце выраб прадуктаў харчавання для Чырвонай Арміі і насельніцтва!

46. Рабочыя і работніцы, інжынеры і тэхнікі мясцовай прамысловасці! Больш ініцыятывы ў скарыстанні мясцовых рэсурсаў! Павялічвайце выпуск і паляпшайце якасць прадукцыі для насельніцтва і Чырвонай Арміі!

47. Работнікі совецкага гандлю і грамадскага харчавання! Змагайцеся за лепшае абслугоўванне совецкага спажыўца, за культурны совецкі гандаль у горадзе і вёсцы!

48. Совецкія чыгуначнікі! Байцы і афіцэры чыгуначных войск! Самаадданай і чоткай работай забяспечвайце поспехі Чырвонай Арміі! Хутчэй аднаўляйце разбураныя немцамі чыгуначныя пуці і збудаванні!

49. Работнікі марскога і рачнога флота! Бесперабойна дастаўляйце грузы фронту і тылу! Хутчэй аднаўляйце марскі і рачны флот, парты і прыстані ў басейнах, вызваленых ад нямецкай акупацыі!

50. Калгаснікі і калгасніцы, аграномы, рабочыя і работніцы МТС і соўгасаў! Узорна правядзём веснавую сяўбу, даб'емся высокага ўраджаю! Дадзім фронту і краіне больш прадуктаў харчавання і сыравіны!

51. Трактарысты, камбайнеры, механікі МТС і соўгасаў! Паляпшайце работу трактарнага і машыннага парка МТС і соўгасаў! Павышайце якасць апрацоўкі палёў!

52. Калгаснікі і калгасніцы, рабочыя і работніцы соўгасаў, зоатэхнікі і ветэрынары! Даб'емся далейшага прыросту пагалоўя жывёлы, павысім прадуктыўнасць жывёлагадоўлі! Павялічым забяспечанне Чырвонай Арміі і краіны прадуктамі жывёлагадоўлі!

(Працяг на 2-й стар.).

ЗАКЛІКІ ЦК ВКП(б) ДА 1 МАЯ 1945 г.

(Працяг. Пачатак на 1-й стар.).

53. Савецкая інтэлігенцыя! Інжынеры і тэхнікі, аграномы, настаўнікі, урачы, работнікі навукі, мастацтва і літаратуры! Служачыя савецкіх прадпрыемстваў і ўстаноў! Дапамагайце рабочым і калгаснікам у далейшым пад'ёме нашай народнай гаспадаркі! Рухайце ўперад савецкую навуку, тэхніку, культуру!

54. Савецкія жанчыны! Авалодвайце вытворчымі спецыяльнасцямі, павышайце прадукцыйнасць працы! Усе сілы на разгром нямецкіх захопнікаў, на далейшы пад'ём народнай гаспадаркі!

Няхай жывуць савецкія жанчыны!

55. Савецкія юнакі і дзяўчаты! Самааддана працуйце на дапамогу фронту, авалодвайце тэхнікай вытворчасці, паказвайце ўзоры працоўнай дысцыпліны! Нястомна вывучайце ваенную справу!

Няхай жыве савецкая моладзь!

56. Камуністы і камсамольцы! Будзьце ў першых радах барацьбітоў супроць нямецка-фашысцкіх захопнікаў!

57. Няхай жыве магутны Савецкі Саюз — надзейны аплот шчасця і славы народаў нашай Радзімы!

Няхай жыве наша Савецкая Айчына!

58. Няхай жыве непарушная дружба народаў нашай краіны!

59. Няхай жыве Усесаюзная Камуністычная Партыя большэвікоў, партыя Леніна—Сталіна—натхніцель і арганізатар барацьбы за перамогу над нямецка-фашысцкімі захопнікамі!

60. Пад сцягам Леніна, пад правадзіцельствам Сталіна—уперад за канчатковы разгром гітлераўскай Германіі, за далейшае ўмацаванне ваенна-эканамічнай магутнасці нашай Радзімы!

Цэнтральны Камітэт Усесаюзнай Камуністычнай Партыі (большэвікоў)

ЗАГАД

Вярхоўнага Галоўнакамандуючага

Камандуючаму войскамі 1-га Беларускага фронта
Маршалу Савецкага Саюза ЖУКАВУ
Начальніку штаба фронта генерал-палкоўніку МАЛІНІНУ

Войскі 1-га БЕЛАРУСКАГА фронта, прадаўжаючы наступленне, сёння, 27 красавіка, авалодалі гарадамі РАТЭНОЎ, ШПАНДАЎ, ПОТСДАМ—важнымі вузламі дарог і магутнымі апорнымі пунктамі абароны немцаў у Цэнтральнай Германіі.

У баях за авалоданне названымі гарадамі вызначыліся войскі генерал-лейтэнанта ПЕРХАРОВІЧА, генерал-лейтэнанта ЛУК'ЯНЧАНКА, генерал-лейтэнанта ПОЗНЯКА, генерал-лейтэнанта АНДРЭЕВА, генерал-маёра АНАШКІНА, генерал-маёра ВЫДРЫГАНА, генерал-маёра ЗАІКІНА, генерал-маёра ПАЛЯКОВА, палкоўніка ПАЎЛОЎСКАГА, палкоўніка МУЗЫКІНА, палкоўніка ІВАНОВА, палкоўніка ГЕРВАСІЕВА, палкоўніка САЛАЎЁВА; кавалерысты генерал-лейтэнанта КАНСТАНЦІНАВА, генерал-маёра ШЧЫТОВА, генерал-маёра КАБЛОВА, палкоўніка РЫШКОВА; артылерысты генерал-лейтэнанта артылерыі ГОДЗІНА, генерал-маёра артылерыі ІЗУМРУДАВА, генерал-маёра артылерыі ПЫЛІНА, палкоўніка МАКСІМАВА, палкоўніка ЖЫГАРЭВА, палкоўніка ЕЛАВАТСКАГА, палкоўніка ІВАНОВА, палкоўніка ВАШЧЭНОКА, палкоўніка ЮРЫНА, палкоўніка МІХАЙЛАВА, палкоўніка ШУБІНА, падпалкоўніка БАНДАРЭНКА, падпалкоўніка ВАСІШЧЭВА, падпалкоўніка ПУЗІКА, падпалкоўніка АЛЬІМАВА, падпалкоўніка ПАГОДСКАГА, падпалкоўніка ЯЦЭНКА, падпалкоўніка БІРУКОВА, маёра ДАБРЭНСКАГА; танкісты генерал-маёра танкавых войск КРЭТАВА, генерал-маёра танкавых войск ВЕДЗЕНЕЕВА, палкоўніка ПАТАПАВА, палкоўніка ФЁДАРАВА, палкоўніка МАХРАКОВА, падпалкоўніка БАБЕНКА, падпалкоўніка ШАРГАРОДСКАГА, падпалкоўніка ГАРАШЧЭНКА, падпалкоўніка КАРАСЦІЙ, падпалкоўніка ШАМІНА, падпалкоўніка БЕЛАБАРОДАВА; лётчыкі генерал-лейтэнанта авіяцыі САВІЦКАГА, генерал-маёра авіяцыі КАМАРОВА, генерал-маёра авіяцыі ДЗУСАВА; сапёры генерал-маёра інжынерных войск КАМАРОВА, палкоўніка НАЗАРЭНКА, палкоўніка КІСЕЛЁВА, палкоўніка МАСІКА, падпалкоўніка ТАЛЬЯНЕЦ, падпалкоўніка ТРОІЦКАГА, маёра ЧЫСЦЯКОВА, маёра ЗАМЧАЛАВА, капітана ПЕТРУХІНА; сувязісты палкоўніка САЛАЎЁВА, падпалкоўніка КОГАНА, падпалкоўніка МАСЛОВА, маёра УЛЬЯНЕНКАВА.

У азнаменаванне атрыманай перамогі злучэнні і часці, якія найбольш вызначыліся ў баях за авалоданне гарадамі РАТЭНОЎ, ШПАНДАЎ, ПОТСДАМ, прадставіць да ўзнагароджання ордэнамі.

Сёння, 27 красавіка, у 21 гадзіну сталіца нашай Радзімы МАСКВА ад імені Радзімы салютуе доблесным войскам 1-га БЕЛАРУСКАГА фронта, якія авалодалі названымі гарадамі,—дваццаццю артылерыйскімі залпамі з двухсот дваццаці чатырох гармат.

За выдатныя баявыя дзеянні АБ'ЯЎЛЯЮ ПАДЗЯКУ кіруемым Вамі войскам, якія ўдзельнічалі ў баях за авалоданне паймянаванымі гарадамі.

Вечная слава героям, паўшым у баях за свабоду і незалежнасць нашай Радзімы!

Смерць нямецкім захопнікам!

Вярхоўны Галоўнакамандуючы
Маршал Савецкага Саюза І. СТАЛІН.

27 красавіка 1945 года.
№ 347.

ЗАГАД

Вярхоўнага Галоўнакамандуючага

Камандуючаму войскамі 2-га Беларускага фронта
Маршалу Савецкага Саюза РАКАСОЎСКАМУ
Начальніку штаба фронта генерал-палкоўніку БАГАЛЮБАВУ

Войскі 2-га БЕЛАРУСКАГА фронта, развіваючы наступленне, сёння, 27 красавіка, авалодалі гарадамі ПРЭНЦЛАЎ, АНГЕРМЮНДЭ—важнымі апорнымі пунктамі абароны немцаў у Заходняй Памераніі.

У баях за авалоданне гарадамі ПРЭНЦЛАЎ, АНГЕРМЮНДЭ, вызначыліся войскі генерал-палкоўніка ПАПОВА, генерал-палкоўніка ГРЫШЫНА, генерал-маёра ТЕЦЕШКІНА, генерал-лейтэнанта КІНАСЯНА, генерал-лейтэнанта ПАРХОМЕНКА, генерал-лейтэнанта ДРАТВІНА, генерал-лейтэнанта ЧАНЫШЭВА, генерал-лейтэнанта РАБЫШЭВА, генерал-лейтэнанта СМІРНОВА, генерал-лейтэнанта ТЕРЭНЦЬЕВА, палкоўніка ШЭПЕЛЬ, палкоўніка ЧЕТВЕРТУХІНА, палкоўніка ЕМЕЛЬЯНЕНКА, генерал-маёра ГУСЕВА, палкоўніка ОГІЕНКА, палкоўніка БЕЛЯЕВА, генерал-маёра КІРСАНАВА, палкоўніка ТРУДАЛЮБАВА, палкоўніка КАРПЕЛЮКА, палкоўніка КАЛАДЗЕ, генерал-маёра САЛАЎЁВА, палкоўніка ГОЛУБЕВА, палкоўніка МУРАТАВА, генерал-маёра ТІМАФЕЕВА; артылерысты генерал-лейтэнанта артылерыі БЕСКІНА, генерал-маёра артылерыі ПЯДУСАВА, генерал-маёра артылерыі РАГОЗІНА, палкоўніка ЗАХАРАВА, палкоўніка ТЮРЫНА, палкоўніка БАРМОЦІНА, палкоўніка БЕЛЯКОВА, палкоўніка СЫРАВАТКІНА, падпалкоўніка ВАЙЦЭХОЎСКАГА, палкоўніка САЛІТАНА, палкоўніка РЫБКІНА, палкоўніка КРАЎЧЭНКА, падпалкоўніка МАЛІКІНА, маёра ЧЭРНЫШОВА, маёра КАПЫЛАВА; танкісты генерал-лейтэнанта танкавых войск ПАНФІЛАВА, падпалкоўніка ЕГОРАВА, палкоўніка УРВАНАВА, падпалкоўніка КУЦ, падпалкоўніка ДЗЬЯЧУКА, падпалкоўніка НЕМКОВІЧА, падпалкоўніка ДЗЕНІНА, палкоўніка ХАРЫТОНАВА, падпалкоўніка ІГНАТАВА, падпалкоўніка РАЗУВАЛАВА, падпалкоўніка СІТКОВА, падпалкоўніка ПАВАРОВА, падпалкоўніка СЛАБАДЗЯНА, падпалкоўніка ШЭЎЧЭНКА; лётчыкі генерал-палкоўніка авіяцыі ВЕРШЫНІНА, генерал-маёра авіяцыі АЛЕКСЕЕВА, палкоўніка СМАЛАВІКА, палкоўніка ВУС, палкоўніка КАЛУГІНА, палкоўніка ГРЫШЧЭНКА, палкоўніка ДАДОНАВА, палкоўніка ТІХАМІРАВА, палкоўніка ВОЛЖАВА, падпалкоўніка БЕРШАНСКАЙ, маёра ЛАПУХОЎСКАГА; сапёры генерал-лейтэнанта інжынерных войск БЛАГАСЛАВАВА, генерал-маёра інжынерных войск ВІТВІНІНА, палкоўніка ТРЭЦЬЯКОВА, палкоўніка ДАБЫЧЫНА, палкоўніка МІРАТВОРСКАГА, палкоўніка ВІЗІРАВА, падпалкоўніка ШЧУКІНА, падпалкоўніка ОРДАНОЎСКАГА, палкоўніка БАЛАНДЗІНА; сувязісты генерал-маёра войск сувязі НАВАРЧУКА, падпалкоўніка ПРАЦЭРАВА, падпалкоўніка ЛЕБЕДЗЕВА.

У азнаменаванне атрыманай перамогі злучэнні і часці, якія найбольш вызначыліся ў баях за авалоданне гарадамі ПРЭНЦЛАЎ, АНГЕРМЮНДЭ, прадставіць да ўзнагароджання ордэнамі.

Сёння, 27 красавіка, у 22 гадзіны сталіца нашай Радзімы МАСКВА ад імені Радзімы салютуе доблесным войскам 2-га БЕЛАРУСКАГА фронта, якія авалодалі названымі гарадамі,—дванаццаццю артылерыйскімі залпамі са ста дваццаці чатырох гармат.

За выдатныя баявыя дзеянні АБ'ЯЎЛЯЮ ПАДЗЯКУ кіруемым Вамі войскам, якія ўдзельнічалі ў баях за авалоданне паймянаванымі гарадамі.

Вечная слава героям, паўшым у баях за свабоду і незалежнасць нашай Радзімы!

Смерць нямецкім захопнікам!

Вярхоўны Галоўнакамандуючы
Маршал Савецкага Саюза І. СТАЛІН.

27 красавіка 1945 года.
№ 348.

ЗАГАД

Вярхоўнага Галоўнакамандуючага

Камандуючаму войскамі 1-га Украінскага фронта
Маршалу Савецкага Саюза КОНЕВУ
Начальніку штаба фронта генералу арміі ПЕТРОВУ

Войскі 1-га УКРАІНСКАГА фронта сёння, 27 красавіка, з боем авалодалі горадам ВІТЭНБЕРГ—важным апорным пунктам абароны немцаў на рацэ ЭЛЬБА.

У баях за авалоданне горадам ВІТЭНБЕРГ вызначыліся войскі генерал-палкоўніка ПУХАВА, генерал-лейтэнанта МАЛАНДЗІНА, генерал-лейтэнанта ЧЭРАКМАНАВА, генерал-лейтэнанта ПУЗІКАВА, генерал-маёра ЧЭРВОНІЙ, палкоўніка ІВАНОВА, генерал-маёра КРАСНОВА; артылерысты генерал-лейтэнанта артылерыі КУБЕЕВА, генерал-лейтэнанта артылерыі КАРАЛЬКОВА, генерал-маёра артылерыі ВАЛКЕНШТЭЙНА, падпалкоўніка ЦЭСАРА, падпалкоўніка КАЛІНІНА; танкісты генерал-маёра танкавых войск КАРАЛЁВА, генерал-маёра танкавых войск ЕРМАКОВА, палкоўніка НАСКОВА, палкоўніка БАРЫСЕНКА, палкоўніка БУСЛАЕВА, палкоўніка РАЗАНЦЭВА, маёра НАЗАРАВА; лётчыкі генерал-лейтэнанта авіяцыі РАЗАНАВА, генерал-лейтэнанта авіяцыі УЦІНА, палкоўніка ПАКРЫШКІНА, генерал-маёра авіяцыі МАЧЫНА; сапёры генерал-маёра інжынерных войск ВАРВАРКІНА; сувязісты генерал-маёра войск сувязі АХРЭМЕНКА, падпалкоўніка дзяржаўнай бяспекі ГРЫБ.

У азнаменаванне атрыманай перамогі злучэнні і часці, якія найбольш вызначыліся ў баях за авалоданне горадам ВІТЭНБЕРГ, прадставіць да ўзнагароджання ордэнамі.

Сёння, 27 красавіка, у 23 гадзіны сталіца нашай Радзімы МАСКВА ад імені Радзімы салютуе доблесным войскам 1-га Украінскага фронта, якія авалодалі горадам ВІТЭНБЕРГ, дванаццаццю артылерыйскімі залпамі са ста дваццаці чатырох гармат.

За выдатныя баявыя дзеянні АБ'ЯЎЛЯЮ ПАДЗЯКУ кіруемым Вамі войскам, якія ўдзельнічалі ў баях за авалоданне ВІТЭНБЕРГ.

Вечная слава героям, паўшым у баях за свабоду і незалежнасць нашай Радзімы!

Смерць нямецкім захопнікам!

Вярхоўны Галоўнакамандуючы
Маршал Савецкага Саюза І. СТАЛІН.

27 красавіка 1945 года.
№ 349.

XI СЕСІЯ ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА СССР 1-га СКЛІКАННЯ

ПАСЕДЖАННЕ СОВЕТА САЮЗА

Вечарам 26 красавіка адбылося другое пасяджанне Совета Саюза. Прадаўжаліся спрэчкі па дакладу аб Дзяржаўным бюджэце СССР на 1945 год.

Паяўленне за сталом Старшыні, Намеснікаў Старшыні Совета Саюза Т. Д. Лысенка і У. Юсупава, а ў ложах—таварышоў Варашылава, Кагановіча, Мікаяна, Жданава, Хрушчова, Шверніка, Маленкова, Вазнясенскага, членаў Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР і Народных Камісараў дэпутаты і госці сустракаюць апладысментамі.

Старшынствуючы У. Юсупаў прадастаўляе слова дэпутату Я. Э. Калнберзіну. Ён гаворыць аб вялікіх разбурэннях гаспадаркі, нанесеных нямецкімі акупантамі на тэрыторыі Латвіі.

Тав. Калнберзін, адзначаючы поспехі знешняй палітыкі савецкага Урада, указвае, што латвійскі народ палка і поўнасцю адабрае дагаворы, заключаныя СССР з Польшчай і Югаславіяй. Гэтыя дагаворы ўмацоўваюць дружбу свабодалюбівых народаў, ствараюць бар'ер супроць гітлераўскай агрэсіі, у прадухіленні якой зацікаўлены ўсе свабодалюбівыя народы.

Дэпутат М. Курбанаў падкрэслівае, што ў годы вайны Дзяржаўны бюджэт СССР стаў магутным сродкам мабілізацыі ўсіх рэсурсаў краіны на адпор ворагу, на разгром нямецка-фашысцкіх полчышчаў.

Прыводзячы факты, якія сведчаць аб росце народнай гаспадаркі і культуры Таджыкістана, тав. Курбанаў гаворыць, што працоўныя Таджыкістана разам з усімі народамі СССР актыўна ўдзельнічаюць у барацьбе супроць нямецка-фашысцкіх захопнікаў. Ён звяртаецца да сесіі з просьбай аб дадатковых асігнаваннях на добраўпарадкаванне гарадоў рэспублікі і будаўніцтва культурных устаноў.

У годы вайны народная гаспадарка СССР не толькі не прыйшла ў заняпад, як на гэта разлічвала фашысцкая Германія, а, наадварот, яшчэ больш узмацнела і пашырылася,—гаворыць дэпутат І. В. Васільеў. Прадугледжаныя бюджэтам расходы забяспечваюць далейшы рост прамысловасці і сельскай гаспадаркі, праводзенне аднаўленчых работ у раёнах, вызваленых ад нямецкіх акупантаў. Гаворачы аб велізарных стратах, нанесеных немцамі гаспадарцы Варонежскай вобласці, тав. Васільеў указвае на неабходнасць пакрыцця немцамі гэтых страт.

— Савецкая Грузія мабілізавала ўсе свае сілы і сродкі для ўдзелу ў вялікай Айчыннай вайне супроць нямецка-фашысцкіх захопнікаў,—заяўляе дэпутат Н. І. Мусхелішвілі. Тав. Мусхелішвілі заяўляе, што ў гэтым гістарычным [illegible] грузінскі народ разам з усімі народамі СССР унёс вялікую долю ў справу гераічнай Чырвонай Арміі, якая адстаяла сваю Радзіму і пад кіраўніцтвам вялікага Сталіна вядзе бой за канчатковы разгром нямецка-фашысцкіх імперыялістаў.

Дэпутат С. М. Шарафееў указвае, што Татарыя за годы савецкай улады стала адной з самых перадавых аўтаномных рэспублік СССР як у эканамічных, так і ў культурных адносінах. У заключэнне тав. Шарафееў ставіць пытанне аб дадатковых асігнаваннях у 2.300 тысяч рублёў на добраўпарадкаванне гарадоў рэспублікі.

Народны Камісар мясной і малочнай прамысловасці СССР тав. П. В. Смірноў указаў, што 1945 год будзе годам [illegible] мяса-малочнай прамысловасці.

Дэпутат Ф. Р. Васільеў расказвае сесіі аб тых велізарных бедствах, якія прынеслі нямецкія акупанты насельніцтву Смаленскай вобласці. За час, які прайшоў пасля вызвалення Смаленскай вобласці, ужо многае зроблена для аднаўлення прамысловасці, сельскай гаспадаркі і культурных устаноў. Рост бюджэтных асігнаванняў на 1945 год забяспечвае яшчэ больш шырокі размах аднаўленчых работ.

Дэпутат К. З. Шурмана, прыводзячы лічбы аб стратах, нанесеных народнай гаспадарцы і культурна-бытавым установам Бранскай вобласці нямецкімі захопнікамі, заяўляе, што гэтыя страты павінны быць поўнасцю пакрыты немцамі.

— Парадак тут,—гаворыць яна,—павінен быць вельмі ясны і просты: разбурылі завод ці фабрыку—няхай аднавяць! Вывезлі і знішчылі абсталяванне—няхай вернуць! Спалілі дом—прымусім пабудаваць [illegible]. Але злачынцаў мы можам і павінны прымусіць трымаць адказ перад судом савецкага народа і панесці заслужанае суровае пакаранне.

Дружнымі апладысментамі дэпутаты выражаюць сваю поўную салідарнасць з гэтай заявай прамоўцы.

Наступным выступае дэпутат П. С. Тарасаў. Ён прыводзіць яскравыя лічбы і факты, якія сведчаць аб самаадданай працы рабочых, калгаснікаў і інтэлігенцыі Маскоўскай вобласці.

Дэпутат І. П. Бардзін прысвячае сваё выступленне эканамічнай перамозе, атрыманай нашай Радзімай над гітлераўскай Германіяй. З пачуццём глыбокай удзячнасці ён гаворыць аб мудрай прадбачлівасці таварыша Сталіна, які з усёй настойлівасцю ставіў і вырашаў пытанне аб стварэнні магутнай вугальнай і металургічнай базы на Усходзе. Створаная па ініцыятыве і пад кіраўніцтвам таварыша Сталіна вугальна-металургічная база на Усходзе дазволіла забяспечыць Чырвоную Армію ўсім неабходным для паспяховага вядзення сучаснай вайны.

Дэпутат Бардзін указвае, што адным з поспехаў савецкай эканомікі, у прыватнасці нашай металургіі, з'явіўся саюз навукі і практыкі. Гэты саюз, аб якім марыла перадавая руская навука на чале з вялікім Мендзялеевым, цяпер ажыццёўлены на практыцы. Партыя і Урад [illegible] усе навуковыя сілы краіны, цесна звязалі іх з практычнай вытворчасцю. І таму навука [illegible] служыць нашай Радзіме, служыць доблеснай Чырвонай Арміі, справе перамогі.

Выступленнем дэпутата Бардзіна пасяджанне Совета Саюза заканчваецца.

(ТАСС).

ДРУГОЕ ПАСЕДЖАННЕ СОВЕТА НАЦЫЯНАЛЬНАСЦЕЙ

Раніцай 26 красавіка адбылося другое паседжанне Совета Нацыянальнасцей.

Паяўленне ў Прэзідыуме Старшыні Совета Нацыянальнасцей тав. Н. М. Шверніка і Намеснікаў Старшыні Совета Нацыянальнасцей тт. Ч. А. Асланавай і М. В. Кулагіна, а ў ложах — тав. Калініна, членаў Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР і Народных Камісараў, дэпутаты і госці сустракаюць апладысментамі.

Прадаўжаюцца спрэчкі па дакладу тав. Зверава. Старшынствуючы М. В. Кулагін прадастаўляе слова дэпутату Т. А. Канстанцінаву. Ён перадае гарачую падзяку малдаўскага народа вялікаму рускаму народу і другім народам СССР, доблеснай Чырвонай Арміі, мудраму правадыру і палкаводцу тав. Сталіну за брацкую дапамогу ў вызваленні тэрыторыі Малдаўскай рэспублікі ад фашысцкіх захопнікаў.

У абвінаваўчым акце, — гаворыць тав. Канстанцінаў,—які савецкі народ прад'явіць фашысцкім патрошчыкам, будзе сказана і аб злачынствах, учыненых немцамі на малдаўскай зямлі. Гітлераўцы павінны адказаць за варварскае знішчэнне нашых гарадоў, узарваныя фабрыкі, спаленыя інстытуты, школы і бальніцы. Яны павінны панесці суровае пакаранне за дзесяткі тысяч закатаваных, расстраляных грамадзян Савецкай Малдавіі.

Дэпутат Канстанцінаў гаворыць далей аб творчым уздыме, які ахапіў малдаўскі народ пасля вызвалення рэспублікі.

Поўнасцю адабраючы прадстаўлены на зацвярджэнне сесіі бюджэт, дэпутат Канстанцінаў указвае, што сродкі, асігнаваныя на ваенныя выдаткі, памножаць сілы нашай доблеснай Чырвонай Арміі, якая пад геніяльным кіраўніцтвам вялікага Сталіна завяршае разгром ворага.

На трыбуне дэпутат П. С. Праканен. Вялікі перамогі нашай Радзімы ў Айчыннай вайне, гаворыць ён, але заключны этап вайны, завяршэнне разгрому гітлераўскай Германіі патрабуе новага напружання сіл савецкага народа. Таму мы поўнасцю адабраем намечаныя асігнаванні на патрэбы вайны.

Дэпутат Праканен падкрэслівае, што Дзяржаўны бюджэт СССР на 1945 год яскрава адлюстроўвае клопаты савецкага Урада аб эканамічным і культурным развіцці саюзных рэспублік.

Велізарныя страты нанеслі фашысцкія захопнікі Карэла-Фінскай ССР. Мы патрабуем ад фінскага ўрада, — заяўляе дэпутат Праканен, — безумоўнага выканання ўсіх умоў перамір'я.

Слова прадастаўляецца дэпутату Габдуле Чуланаву. Ён гаворыць аб тым, што казахскі народ з пачуццём найглыбейшага задавальнення сустрэў дагаворы аб дружбе, узаемнай дапамозе і пасляваенным супрацоўніцтве, заключаныя Савецкім Саюзам з Польшчай і Югаславіяй. Працоўныя Казахстана, як і ўвесь савецкі народ, натхнёны адзіным жаданнем усямерна дапамагчы Чырвонай Арміі, ва ўзрастаючых размерах адпраўляюць на фронт прадукты харчавання, абмундзіраванне, боепрыпасы.

Адабраючы ўнесены на зацвярджэнне сесіі Дзяржаўны бюджэт СССР на 1945 год, дэпутат Чуланаў просіць дадаткова прадугледзець у бюджэце Казахскай ССР 10 мільёнаў рублёў на будаўніцтва дзіцячых дамоў, лазняў, пральняў, навучальна-вытворчых майстэрань.

Слова прадастаўляецца дэпутату В. Я. Седых. Ён напамінае аб велізарных спусташэннях, учыненых гітлераўцамі на беларускай зямлі.

— Беларускі народ упэўнен, — гаворыць тав. Седых, — што гітлераўскія вылюдкі спаўна аплоцяць па рахунку, які прад'явяць ім усе народы Савецкага Саюза, у тым ліку і наш народ.

Дэпутат Седых прыводзіць і лічбы, якія характарызуюць адраджэнне гаспадарчага і культурнага жыцця рэспублікі. Сродкі, асігнаваныя на аднаўленчыя работы, якія прадугледжаны дзяржаўным бюджэтам Беларускай ССР, нагляднa паказваюць, якія вялікія клопаты праяўляюць савецкі ўрад, таварыш Сталін аб аднаўленні народнай гаспадаркі Савецкай Беларусі.

У заключэнне дэпутат Седых гаворыць аб глыбокім задавальненні, з якім працоўныя Савецкай Беларусі сустрэлі падпісанне дагавора паміж Савецкім Саюзам і Польскай Рэспублікай.

Дэпутат Л. Г. Осіпян падкрэслівае, што справаздача аб выкананні Дзяржаўнага бюджэта за 1943 год сведчыць аб гіганцкай рабоце, якую прарабіў савецкі народ па перабудове народнай гаспадаркі для патрэб вайны. Разглядаемы сесіяй бюджэт на 1945 год яскрава адлюстроўвае магутнасць савецкай дзяржавы, якая з чэсцю вытрымала ўсе выпрабаванні вайны.

Чырвоная Армія, гаворыць дэпутат Осіпян, у 1942 годзе выратавала закаўказскія рэспублікі ад нямецкага нашэсця. Працоўныя Арменіі адказалі на гэта напружаннем усіх сваіх сіл для справы перамогі.

— Прайшоўшы 1944 год, — гаворыць у сваім выступленні дэпутат Р. К. Ібрагімаў, — назаўсёды ўвойдзе ў гісторыю як год беспрыкладных подзвігаў савецкіх людзей на фронце і ў тылу. Плячо ў плячо са сваімі братамі — рускімі, украінцамі, беларусамі, грузінамі, казахамі і другімі народамі СССР — стаў на абарону Радзімы і башкірскі народ.

Значную частку свайго выступлення дэпутат Ібрагімаў прысвячае пытанням максімальнай мабілізацыі сродкаў, вышукванню дадатковых крыніц накапленняў, эканоміі грашовых сродкаў і матэрыялаў з тым, каб усе рэсурсы краіны накіроўваць на справу хутчэйшага разгрому ворага.

Дэпутат А. Т. Венцлова гаворыць аб неймаверных пакутах, якія перанёс літоўскі народ у годы нямецкай акупацыі, і аб тых поспехах, якіх дабілася Савецкая Літва ў аднаўленні разбуранай ворагам народнай гаспадаркі і нацыянальнай культуры пасля свайго вызвалення.

Адабраючы прадстаўлены на разгляд сесіі Дзяржаўны бюджэт Саюза ССР на 1945 год, дэпутат Венцлова запэўнівае, што рабочыя, сяляне і інтэлігенцыя Літвы аддадуць усе сілы, каб з чэсцю выканаць план аднаўлення народнай гаспадаркі і культуры Літоўскай ССР.

На трыбуне дэпутат К. Джаналіеў. Ён намаляваў у сваім выступленні яркую карціну ўдзелу кіргізскага народа ў вялікай Айчыннай вайне.

Дэпутат Джаналіеў заяўляе, што ў бюджэце, прадстаўленым на разгляд сесіі, яскрава выражана ленінска-сталінская нацыянальная палітыка дружбы і ўзаемнай дапамогі народаў нашай краіны, нястомныя клопаты партыі і савецкага ўрада аб далейшым росце магутнасці вялікай сацыялістычнай дзяржавы і ўносіць прапанову зацвердзіць бюджэт.

Слова прадастаўляецца Старшыні Камітэта па справах вышэйшай школы пры СНК СССР тав. С. В. Кафтанаву.

Тав. Кафтанаў адзначае, што ў суровыя годы вайны ў Савецкім Саюзе ні на адзін дзень не спыняўся творчы працэс усебаковага развіцця навукі і культуры. Савецкая інтэлігенцыя і ўвесь савецкі народ, змагаючыся з ворагам, прадаўжае развіваць навуку, мастацтва і культуру. З першых дзён вайны шматмільённая савецкая інтэлігенцыя аддае ўсе свае веды і вопыт умацаванню баявой магутнасці Чырвонай Арміі.

Тав. Кафтанаў адзначае, што Дзяржаўны бюджэт на 1945 год стварае цвёрдую аснову для далейшага развіцця культуры, для расшырэння сеткі вышэйшых і сярэдніх навучальных устаноў.

— Асецінскі народ, — гаворыць у сваім выступленні дэпутат К. Д. Кулаў, — нядаўна адсвяткаваў 20-годдзе сваёй рэспублікі. З глыбокім задавальненнем аглядаецца ён на пройдзены гістарычны шлях. У мінулым адсталая і жабрацкая, Паўночная Асеція з дапамогай вялікага рускага народа, пад кіраўніцтвам партыі Леніна — Сталіна, ператварылася ў адну з перадавых Аўтаномных Савецкіх Сацыялістычных Рэспублік. У грозную гадзіну Айчыннай вайны асецінскі народ паказаў сябе здольным стойка абараняць заваяванае шчасце.

Дэпутат Кулаў просіць прадугледзець дадатковыя асігнаванні на збудаванне газаправода Малгабек — Дзауджыкау, на жыллёвае будаўніцтва ў гэтых гарадах і на добраўпарадкаванне гарадоў Паўночнай Асеціі.

(ТАСС).

УЗНАГАРОДЖАННЕ ОРДЭНАМІ І МЕДАЛЯМІ РАБОТНІКАЎ НКВД І НКГБ БЕЛАРУСКАЙ ССР

За паспяховае выкананне заданняў Урада Указам Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР узнагароджаны: Ордэнам Леніна Камісар Дзяржбяспекі С. С. Бельчэнка; Ордэнам Чырвонага Сцяга — генерал-маёр К. А. Антонаў, палкоўнікі Н. А. Завражны, В. М. Левіцкі, А. С. Пятроў, С. Я. Сазонаў, А. Л. Сідарэнка, палкоўнікі Дзяржбяспекі В. Т. Аленцеў, Д. С. Гусеў, А. Л. Кліменка, А. П. Максіменка, П. І. Грыбаў, А. А. Сяргееў, Г. В. Фёдараў і другія, усяго 63 чалавекі;

Ордэнам Александра Неўскага—палкоўнік І. А. Бабінцаў;

Ордэнам Айчыннай вайны I ступені—109 чалавек;

Ордэнам Айчыннай вайны II ступені—133 чалавекі;

Ордэнам Красная Звязды—415 чалавек;

Ордэнам «Знак Почета»—133 чалавекі;

Ордэнам Славы III ступені—7 чалавек;

Медалем «За отвагу»—231 чалавек;

Медалем «За боевые заслуги»—273 чалавекі;

Медалем «За трудовую доблесть» 59 чалавек;

Медалем «За трудовое отличие»—90 чалавек.

(БЕЛТА).

ТЭЛЕГРАМА ПРЭЗІДЭНТА КРАЁВАЙ РАДЫ НАРАДОВАЙ І ПРЭМ'ЕР-МІНІСТРА ЧАСОВАГА ЎРАДА ПОЛЬСКАЙ РЭСПУБЛІКІ СТАРШЫНІ ПРЭЗІДЫУМА ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА СССР

М. КАЛІНІНУ

МАСКВА

...осім прыняць, Пан Старшыня, выра... нашай глыбокай удзячнасці за сар... прыём, аказаны нам у часе пра...ння ў Маскве, у так памятныя дні ...чэння гістарычнага Польска-Совец... Дагавора. Ад імені польскага народа ...м Вас перадаць Вашай геранчнай ...е запэўненні ў тым, што ўсімі нашымі намаганнямі будзем умацоўваць і паглыбляць неацанімую для нас дружбу нашых народаў.

БЕРУТ,
ОСУБКА-МАРАЎСКІ.

Брэст-Літоўск.
26 красавіка 1945 г.

ТЭЛЕГРАМА ПРЭЗІДЭНТА КРАЁВАЙ РАДЫ НАРАДОВАЙ І ПРЭМ'ЕР-МІНІСТРА ЧАСОВАГА УРАДА ПОЛЬСКАЙ РЭСПУБЛІКІ СТАРШЫНІ СОВЕТА НАРОДНЫХ КАМІСАРАЎ СССР МАРШАЛУ СОВЕЦКАГА САЮЗА

І. СТАЛІНУ

МАСКВА

...кідаючы гасцінную совецкую зямлю ... падпісання гістарычнага Дагавора ...непарушнай дружбе, узаемадапамозе ...сляваенным супрацоўніцтве паміж ...кім і польскім народамі, шлем Вам, ... Маршал, усяму совецкаму народу і ...аносцай Чырвонай Арміі нашу глы... падзяку за вызваленне нашай Ра... —Польшчы ад страшэннага нямец... ...ярма. Зараз, дзякуючы Вашай дапа... ...ва ўзнаўленні польскіх узброеных ... нашы польскія арміі ўступілі разам ...леснай Чырвонай Арміяй у сталіцу ...ннага прусацтва — Берлін.

...дпісаны намі Польска-Совецкі Дага... ...ае польскаму народу поўную ўпэў...ць у тым, што ўсякія новыя спробы ...кіх агрэсараў напасці на Польшчу ...ь перасечаны ў корані. Перад нашымі народамі адкрываецца зараз шырокая перспектыва для творчай працы па аднаўленню варварска разбураных нашых сёл і гарадоў.

Падпісаны намі Дагавор цалкам звязан з Вашым іменем, як вялікага друга Польшчы і польскага народа. Польскі народ урачыста вітае наш Дагавор, ацэньваючы яго, як найвялікшае дасягненне ў гістарычным развіцці Польшчы.

Няхай жыве Вялікі Совецкі Саюз і яго пабеданосная Чырвоная Армія-вызваліцельніца!

Няхай жыве непарушная польска-совецкая дружба!

БЕРУТ,
ОСУБКА-МАРАЎСКІ.

Брэст-Літоўск.
26 красавіка 1945 г.

ТЭЛЕГРАМА ПРЭЗІДЭНТА КРАЁВАЙ РАДЫ НАРАДОВАЙ І ПРЭМ'ЕР-МІНІСТРА ЧАСОВАГА УРАДА ПОЛЬСКАЙ РЭСПУБЛІКІ СТАРШЫНІ СОВЕТА НАРОДНЫХ КАМІСАРАЎ БЕЛАРУСКАЙ ССР

П. К. ПАНАМАРЭНКА

МІНСК

... глыбока крануты сардэчным прыё... аказаным нам у сталіцы БССР. ...гавор, які падпісан намі з Вялікім ...цкім Саюзам, яшчэ больш умацуе ...сія адносіны, якія ўстанавіліся паміж ...кім і беларускім народамі.

Прыміце наша прывітанне і найлепшыя пажаданні.

БЕРУТ.
ОСУБКА-МАРАЎСКІ.

Брэст-Літоўск,
26 красавіка 1945 г.

...ЕГРАМА ПРЭМ'ЕР-МІНІСТРА І МІНІСТРА ЗАМЕЖНЫХ СПРАЎ ЧАСОВАГА УРАДА ПОЛЬСКАЙ РЭСПУБЛІКІ НАМЕСНІКУ НАРОДНАГА КАМІСАРА ЗАМЕЖНЫХ СПРАЎ

А. Я. ВЫШЫНСКАМУ

...ашу Вас, пан Намеснік Народнага ...ара, прыняць маю гарачую падзяку ...рдэчны прыём і за Вашы плённыя ...стыя намаганні пры заключэнні ...ска-Совецкага Дагавора аб дружбе, узаемнай дапамозе і пасляваенным супрацоўніцтве.

ОСУБКА-МАРАЎСКІ.

Брэст-Літоўск.
26 красавіка 1945 г.

Вышэй тэмпы і якасць сяўбы!

ПОСПЕХІ ТРАКТАРЫСТАЎ ПАЛЕССЯ

...РОЎЛЯ. (Кар. «Звязды»). З кожным ... усё больш разгортваецца перадмай... ...спаборніцтва МТС і трактарных ...д. Трактарысты змагаюцца за пас... ...ае і высокаякаснае завяршэнне ...вой сяўбы да 1 мая, за дастойную ...эчу міжнароднага свята працоўных.

...раможцамі ў спаборніцтве трактары... ...а Палескай вобласці з'яўляюцца трак... ...ты Нараўлянскай МТС. Яны ўжо ...лі на 16 трактарах 968 гектараў ... і зэканомілі 3024 кілограмы гару...

...сацыялістычным спаборніцтве брыгад ...е месца заняла комсамольска-мала... ...ая брыгада Марыі Чанавай з На... ...нскай МТС. На чатырох трактарах ... брыгада ўзарала 296 гектараў. ...омлена 853 кілограмы гаручага.

...актарыст Нараўлянскай МТС Васіль ...анка, выконваючы сваё абавяза... ...тва — даць на трактар ХТЗ 1500 ...раў мяккага ворыва за сезон — уза... ...жо 105 гектараў і зэканоміў 345 кі... ...маў гаручага. Тым самым тав. Ку... ...нка заваяваў першынства ў спаборніцтве з трактарыстам Кірылам Рабчанкам, які адстаў ад яго на 8 гектараў.

Выдатных поспехаў дасягнуў на сваім трактары Владзімір Дзяркач. Ён узараў 75 гектараў і зэканоміў 243 кілограмы гаручага.

Яшчэ большых поспехаў дабіліся трактарысты Канстанцін Булаўка і Нікалай Малашчанка з Калінкавіцкай МТС. Канстанцін Булаўка на трактары ХТЗ узараў 125 гектараў і зэканоміў 675 кілограмаў гаручага. Нікалай Малашчанка ўзараў 108 гектараў і зэканоміў 109 кілограмаў гаручага. Ад іх не намнога адстаў Васіль Дзяшковіч, які ўзараў 85 гектараў і зэканоміў 235 кілограмаў гаручага.

Добра працуюць трактарысты Слабадской МТС, якія ўзаралі 735 гектараў. Трактарыст Гнедзька на трактары У-2 узараў 50 гектараў, а трактарыст Патапейка на трактары НАЦІ выпрацаваў 120 гектараў у пераводзе на мяккае ворыва.

Перадмайскае спаборніцтва паміж трактарыстамі, брыгадамі і МТС шырыцца з кожным днём.

НАСУСТРАЧ СВЯТУ

...ГІЛЁЎ. (Па тэлефону ад кар. «Звязды»). Калгаснікі многіх калгасаў Магілёў... ...ы рыхтуюць дастойную сустрэчу ...аму мая, яны абавязаліся завяршыць ... ранніх яравых культур да свята. ...лях нясьпынна расце прадукцыйнасць ...ы аратых, сейбітаў, баранавальшчы...

...ены сельгасарцелей імені Леніна, іме... ...ксіма Горкага і «Завет Леніна», ...ўскага раёна, закончыўшы падрых... ... глебы, праводзяць цяпер масавую ... За два першыя дні гэтыя калгасы ...налі планы сяўбы збожжавых на ...40 процантаў.

...калгасе «Завет Леніна» ўсе работы ...одзяцца на аснове індывідуальнай ...ьшчыны. Аратыя комсамолкі Оль... ...ыбакова і Ольга Шадрова ўзорваюць ... 60 гектара пры норме 0,45. Значна ...выконваюць нормы на ворыве Марыя ...ыбакова і Варвара Аўрамава 60-гадовы сейбіт Міхаіл Аўрамаў засявае па 5 гектараў пры норме 3. Звяно Анастасіі Аўдзеевай пачало сяўбу ільну.

У перадмайскае сацыялістычнае спаборніцтва ўключыліся трактарысты. Калектыў Шклоўскай МТС змагаецца за тое, каб першамайскія святы сустрэць выкананнем плана веснавых трактарных работ. Значных поспехаў дабіліся трактарысты Любініцкай МТС. Тут узарана 300 гектараў глебы. Трактарыст Іван Папкоў, працуючы з маладымі трактарыстамі Іванам Сечковым і Аннай Майсеевай, за 3 з палавінай дні ўзараў 50 гектараў і зэканоміў 50 кілограмаў гаручага.

Першынства ў Быхаўскай МТС трымаюць трактарысты першай брыгады, дзе брыгадзірам тав. Варанчук. За 4 дні гэта брыгада ўзарала 90 гектараў. Трактарыст тав. Яноўскі на трактары ХТЗ узорвае штодзённа па 8—9 гектараў. Значна перавыконвае норму і трактарыст тав. Кузняцоў.

М. ЯРАВЫ.

ПЕРАВЫКОНВАЮЦЬ НОРМЫ ВОРЫВА

...ЛАЦК. (Па тэлефону ад спец. кар. «Звязды»). Сярод трактарыстаў вобласці ...ка разгарнулася перадмайскае сацы... ...ычнае спаборніцтва за лепшае і да... ...новае правядзенне веснавой сяўбы. ...рамі ўзарана ўжо звыш 2.000 гек... ...ў.

...оры працы паказваюць трактарысты Дрысенскай МТС. Тут узарана 230 гектараў. Трактарыст Віктар Ніцецкі са сваім напарнікам Лявонам Урбанам на 15-сільным трактары ўзорваюць за дзень па 13 гектараў і штодзённа эканомяць 13 кілограмаў гаручага. На 200 процантаў выконваюць норму выпрацоўкі трактарысты Міхаіл Крыштофенка і Міхаіл Бурачонак.

Ад Совецкага Інформбюро

АПЕРАТЫЎНАЯ ЗВОДКА ЗА 27 КРАСАВІКА

На працягу 27 красавіка на паўднёвым захадзе ад горада ПІЛАУ войскі 3-га БЕЛАРУСКАГА фронта, прадаўжаючы наступленне на касе ФРЫШ НЕРУНГ, прасунуліся ўперад да 10 кіламетраў. У баях за 26 красавіка ў гэтым раёне войскі фронта ўзялі ў палон больш 3.000 нямецкіх салдат і афіцэраў.

Войскі 2-га БЕЛАРУСКАГА фронта, развіваючы наступленне, 27 красавіка авалодалі гарадамі ПРЭНЦЛАЎ, АНГЕРМЮНДЭ—важнымі апорнымі пунктамі абароны немцаў у Заходняй Памераніі, а таксама занялі горад ПЕЛІТЦ і буйныя населеныя пункты ЯСЕНІТЦ, ХАМЕР, ШТОЛЬЦЭНБУРГ, ПАМПОЎ, МЕВЕГЕН, БАОК, ЛЕКНІТЦ, БЕРГХОЛЬЦ, БРУСАЎ, ФАРЗНАЛЬДЭ, КЛОКАЎ, БЕРЦІКАЎ, ГРАМЦАЎ, ПАСОЎ, ХОЭН ЛАНДЫН.

Войскі 1-га БЕЛАРУСКАГА фронта, прадаўжаючы наступленне, 27 красавіка авалодалі гарадамі РАТЭНОЎ, ШПАНДАЎ, ПОТСДАМ—важнымі вузламі дарог і магутнымі апорнымі пунктамі абароны немцаў у Цэнтральнай Германіі. Адначасова войскі фронта прадаўжалі вулічныя баі ў Берліне і занялі гарадскія раёны НЕЙКЕЛЬН, ТЭМПЕЛЬХОФ і аэрапорт ТЭМПЕЛЬХОФ. У баях за 26 красавіка ў Берліне войскі фронта ўзялі ў палон больш 8.500 нямецкіх салдат і афіцэраў і захапілі наступныя трафеі: самалётаў—26, танкаў—200, палявых гармат—290.

Войскі 1-га УКРАІНСКАГА фронта і саюзных нам англа-амерыканскіх войскаў ударам з усхода і захада рассеклі фронт нямецкіх войск і 25 красавіка ў 13 гадзін 30 мінут злучыліся ў цэнтры Германіі ў раёне горада ТОРГАУ. Тым самым нямецкія войскі, якія знаходзяцца ў Паўночнай Германіі, адрэзаны ад нямецкіх войск у паўднёвых раёнах Германіі.

27 красавіка войскі фронта з боем авалодалі горадам ВІТЭНБЕРГ—важным апорным пунктам абароны немцаў на рацэ ЭЛЬБА і прадаўжалі весці вулічныя баі ў паўднёва-заходняй частцы БЕРЛІНА, дзе занялі гарадскія раёны ШТЭГЛІЦ і ШМАРГЕНДОРФ. У баях за 26 красавіка войскі фронта ўзялі ў палон звыш 3.000 нямецкіх салдат і афіцэраў і захапілі 85 самалётаў праціўніка.

На тэрыторыі Чэхаславакіі войскі 2-га УКРАІНСКАГА фронта авалодалі гарадамі УГЕРСКІ БРОД і УГЕРСКІ ОСТРАГ, а таксама занялі населеныя пункты СУХА ЛОЗ, ХАУРЖЫЦЫ, ВЛЧНОЎ, ГЛУН і БЛАТНІЦЫ.

На другіх участках фронта—істотных змен не было.

За 26 красавіка на ўсіх франтах падбіта і знішчана 110 нямецкіх танкаў і самаходных гармат. У паветраных баях і агнём зенітнай артылерыі збіты 33 самалёты праціўніка.

* * *

НАЛЁТЫ НАШАЙ АВІЯЦЫІ НА СВІНЕМЮНДЭ І ГРАЙФСВАЛЬД

У ноч на 27 красавіка нашы цяжкія бамбардзіроўшчыкі нанеслі ўдары па ваенных аб'ектах немцаў у партах Свінемюндэ і Грайфсвальд.

У выніку бамбардзіроўкі ў Свінемюндэ на тэрыторыі суднабудаўнічай верфі і ў парту ўзнікла больш 20 пажараў, якія суправаджаліся моцнымі выбухамі. Адзначаны прамыя пападанні бомб у два нямецкія транспарты, якія стаялі ля прычалаў.

У Грайфсвальдзе бамбардзіроўкай выкліканы вялікія пажары.

* * *

Войскі 2-га Беларускага фронта развівалі наступленне. Праціўнік падцягнуў свежыя сілы, у тым ліку часці марской пяхоты, і прабаваў затрымаць совецкія войскі на Урочышчы Рандоў-Брух. Немцы ўзарвалі ўсе пераправы праз балоты Урочышча і, апіраючыся на загадзя падрыхтаваны абарончы рубеж, аказалі ўпартае супраціўленне. Нашы часці пераправіліся праз Рандоў-Брух і занялі [illegible] праціўніка. Совецкія рухомыя злучэнні з баямі прасунуліся ўперад на 20 кіламетраў і штурмам занялі горад Прэнцлаў—важны вузел чыгунак і шасейных дарог. Другія нашы часці авалодалі горадам Ангермюндэ—вельмі ўмацаваным апорным пунктам абароны немцаў. У Ангермюндэ [illegible] захоплена 57 гармат і іншыя трафеі. Узята ў палон больш 600 нямецкіх салдат і афіцэраў.

* * *

Войскі 1-га Беларускага фронта прадаўжалі наступленне. Нашы часці, [illegible] уварваліся ў горад Ратэноў, які знаходзіцца ў 60 кіламетрах на захадзе ад Берліна. Немцы, [illegible] Совецкія кавалерысты абыйшлі Ратэноў з поўдня і ў выніку імклівага ўдару авалодалі горадам. Нашы войскі, якія наступаюць на Берлін з захада, з баямі ўступілі ў горад Шпандаў і прыціснулі немцаў да ракі Хавель. Адначасова совецкія артылерысты з паўночна-заходніх раёнаў Берліна нанеслі агнявы ўдар праціўніку з фланга і тылу. Пасля пядзоўтага, але жорсткага бою нашы войскі разграмілі варожы гарнізон і авалодалі горадам Шпандаў. Захоплена 200 гармат і многа другіх трафеяў. Жорсткія баі адбыліся за Потсдам. Замацаваўшыся ля канала і ў паласе азёр, прыкрываючых горад з поўначы, праціўнік аказваў адчайнае супраціўленне. Совецкія танкісты і пехацінцы пераправіліся праз канал і ў выніку вулічных баёў авалодалі горадам Потсдам. Потсдам—былая рэзідэнцыя каралёў Прусіі.

У Берліне нашы танкі і пяхота пераправіліся праз каналы Ландвер і Тэльтаў і ўварваліся на вуліцы гарадскога раёна Нейкельн. Немцы абараняліся ля чыгуначнай станцыі, [illegible] ў вузел супраціўлення. Совецкія байцы, якія наступалі з усхода, прасунуліся ў раёне могілак [illegible] і ўдарам з тылу [illegible] праціўніка. Пераадольваючы агнявое супраціўленне і адбіваючы варожыя контратакі, нашы войскі ачысцілі ад немцаў гарадскі раён Тэмпельхоф і авалодалі аэрапортам Тэмпельхоф. [illegible] У ходзе вулічных баёў у Берліне [illegible] звыш 8 тысяч нямецкіх салдат і афіцэраў.

* * *

Войскі 1-га Украінскага фронта прадаўжалі наступленне. Совецкія пехацінцы, [illegible] горада Вітэнберг—апорнага пункта абароны немцаў на рацэ Эльба. За горад завязаліся жорсткія баі, якія не раз пераходзілі ў рукапашныя схваткі. Знішчыўшы на подступах к гораду да батальёна гітлераўцаў, нашы байцы ўварваліся на вуліцы Вітэнберга. Другія нашы часці абыйшлі горад з поўначы. Ударамі з двух бакоў нямецкі гарнізон быў прыціснут да Эльбы і разгромлен. Часць нямецкіх салдат спыніла супраціўленне.

Совецкія кавалерысты захапілі на адным з аэрадромаў 165 нямецкіх самалётаў.

* * *

Караблямі Чырвонасцяжнага Балтыйскага флота патоплен у Балтыйскім моры транспарт водазмяшчэннем у 7.000 тон і дзве быстраходныя дэсантныя баржы праціўніка.

Авіяцыяй флота ў паўднёвай частцы Балтыйскага мора патоплен транспарт водазмяшчэннем у 3.000 тон, 6 быстраходных дэсантных барж і 9 нямецкіх катэраў.

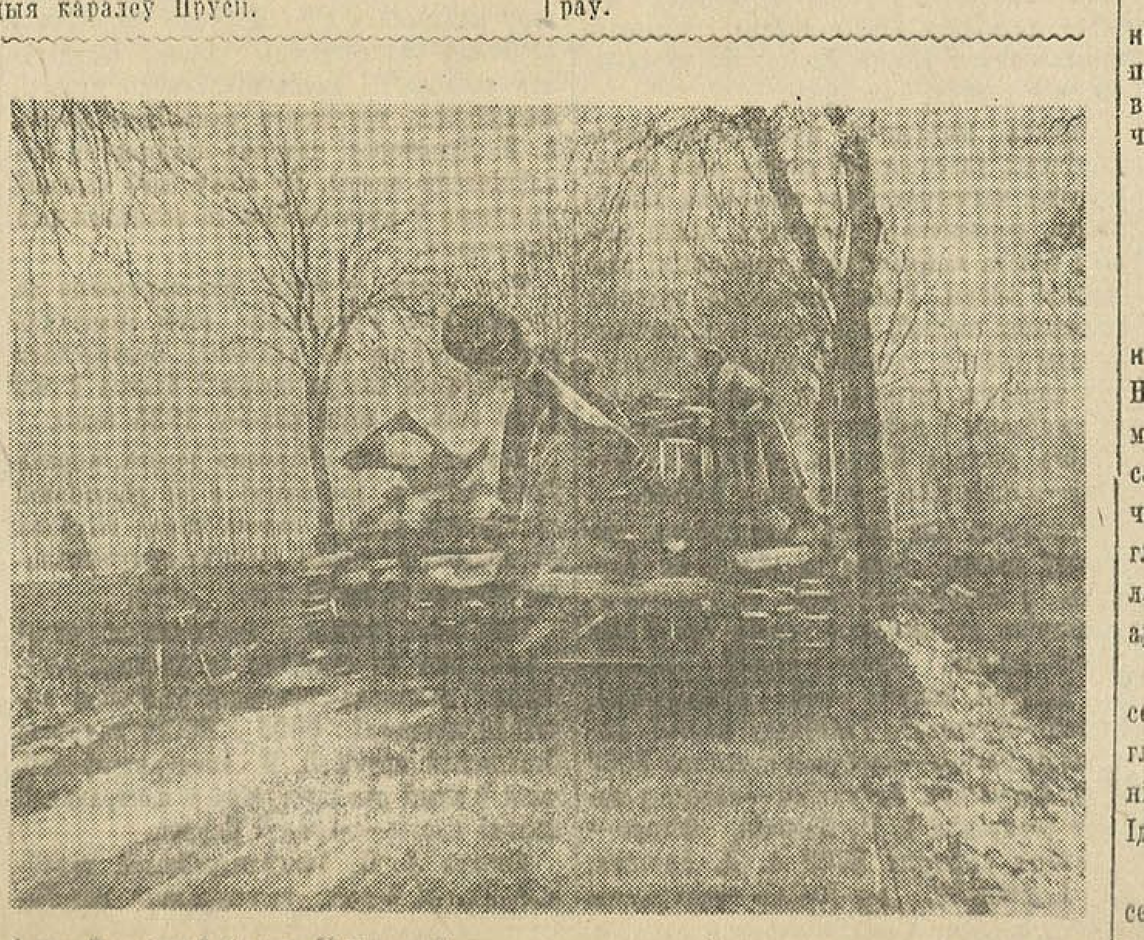

1-шы Беларускі фронт. У Германіі.
Совецкі цяжкі танк на шляху да перадавых пазіцый. Злева — падбітая нямецкая самаходная гармата.
Фотахроніка (ТАСС).

Выступленне тав. В. М. МОЛАТАВА

на прэс-канферэнцыі ў Сан-Францыска

САН-ФРАНЦЫСКА, 26 красавіка. (Спец. кар. ТАСС). Выступаючы на прэс-канферэнцыі, на якой прысутнічала каля 500 амерыканскіх і другіх карэспандэнтаў, тав. В. М. Молатаў падкрэсліў, што совецкая палітыка імкнецца да ўрэгулявання польскага пытання на базе рашэнняў, прынятых у Ялце, і адзначыў, што польскае пытанне нельга ўрэгуляваць без палякаў. Адказваючы на іншыя пытанні карэспандэнтаў, тав. Молатаў выказаў надзею на тое, што Украіна і Беларусь атрымаюць прадстаўніцтва на канферэнцыі ў Сан-Францыска.

Адкрываючы прэс-канферэнцыю, тав. Молатаў адзначыў цікавасць карэспандэнтаў да пазіцыі Совецкага Саюза ў адносінах да розных пытанняў, якія будуць абмяркоўвацца ў Сан-Францыска, і заявіў, што ён далажыць аб пазіцыі СССР сёння на пленарным паседжанні канферэнцыі. Далей тав. Молатаў выказаў гатоўнасць адказваць на пытанні карэспандэнтаў. Карэспандэнты, якія з нецярпеннем чакалі прэс-канферэнцыі і сабраліся ў зале за поўгадзіны да паяўлення тав. Молатава, закідалі яго пытаннямі, якія датычаць у большасці выпадкаў польскай праблемы.

Адказваючы на пытанне з поваду пазіцыі Совецкага Саюза ў адносінах да польскага пытання на канферэнцыі ў Сан-Францыска, тав. Молатаў заявіў, што ён з вялікім задавальненнем адкажа на гэтае пытанне ў асаблівасці таму, што яно не прадстаўляе ніякіх цяжкасцей. Тав. Молатаў указаў, што канферэнцыя ў Сан-Францыска не будзе абмяркоўваць польскае пытанне, тым не менш яно вельмі цікавіць многіх. Тав. Молатаў заявіў, што Крымская Канферэнцыя дасягнула надзвычай добрага вырашэння польскага пытання і «мы выканаем гэтае рашэнне». Тав. Молатаў закончыў свой адказ заўвагай: «Ці ясны гэты адказ?». Калі некалькі карэспандэнтаў закрычалі: «Не», тав. Молатаў сказаў: «У такім выпадку я параіў-бы вам азнаёміцца з крымскім рашэннем». Тав. Молатаў запэўніў карэспандэнтаў у тым, што Совецкі Саюз, Злучаныя Штаты і Англія робяць усё, што ў іх сілах для таго, каб забяспечыць вырашэнне польскага пытання ў адпаведнасці з рашэннямі Крымскай Канферэнцыі. Ён дадаў, што польскае пытанне — не простае пытанне, у асаблівасці для Совецкага Саюза, які з'яўляецца суседам Польшчы. Тав. Молатаў зноў паўтарыў: «Мы зробім усё для таго, каб дасягнуць урэгулявання на базе крымскага рашэння і кансультуючыся з палякамі. Я думаю, што немагчыма ўрэгуляваць польскае пытанне без палякаў».

На пытанне карэспандэнта, чаму Совецкі Саюз патрабаваў трох месц у Асамблеі, а не 16, тав. Молатаў заўважыў: «Мы прасілі мінімума». Падкрэсліўшы, што Украіна і Беларусь адыгралі важную ролю ў вайне і разгроме агульнага ворага, Молатаў дадаў: «Ніхто не можа адмаўляць, што яны заслугоўваюць права голасу на канферэнцыі. На Крымскай Канферэнцыі вялікі прэзідэнт Злучаных Штатаў Рузвельт надзвычай добра зразумеў гэта. Чэрчыль таксама зразумеў, і я ўпэўнен, што гэтая пазіцыя як Злучаных Штатаў, так і Англіі астанецца нязменнай. Гэта будзе толькі справядлівым у адносінах да Украіны і Беларусі, улічваючы паслугі, аказаныя імі ў барацьбе супроць агульнага ворага». Калі другі карэспандэнт запытаў, ці будуць прадстаўнікі Украіны і Беларусі ўдзельнічаць у канферэнцыі ў Сан-Францыска, тав. Молатаў адказаў: «Я спадзяюся, што гэта будзе так».

Калі адзін з карэспандэнтаў запытаў, ці згодзен Молатаў з думкай прэзідэнта Трумэна і другіх аб тым, што альтэрнатывай поспеху канферэнцыі ў Сан-Францыска з'яўляецца хаос, тав. Молатаў сказаў, што прамова, з якой ён выступіць сёння пасля поўдня, дасць больш вычарпальны адказ на гэтае пытанне, чым гэта можна зрабіць на прэс-канферэнцыі. Затым карэспандэнт запытаў, ці выказваецца Совецкі Саюз у карысць якога-небудзь пэўнага месцазнаходжання штаба Міжнароднай арганізацыі. Тав. Молатаў адказаў, што гэтае пытанне трэба абмеркаваць, і заявіў, што ёсць многа выдатных месц, дзе мог-бы абаснавацца штаб Міжнароднай арганізацыі.

На пытанне аднаго з карэспандэнтаў, як хутка, па яго думцы, закончыцца вайна ў Еўропе, тав. Молатаў выказаў упэўненасць у тым, што германскае супраціўленне набліжаецца к канцу. Другі карэспандэнт, зноў вяртаючыся да польскага пытання, запытаў, што Молатаў падразумяваў, калі гаварыў аб «цяжкасцях», звязаных з вырашэннем польскага пытання. Тав. Молатаў падкрэсліў, што ён не гаварыў аб якіх-небудзь «цяжкасцях», але дадаў, што некаторыя цяжкасці існуюць. На пытанне аб тым, у чым заключаюцца гэтыя цяжкасці, тав. Молатаў сказаў, што цяжкасці звязаны з пытаннем рэарганізацыі польскага ўрада на больш шырокай аснове, і па гэтаму пытанню трэба пракансультавацца з польскім урадам і другімі дэмакратычнымі польскімі кіраўнікамі. «Для гэтага патрабуецца некаторы час і некаторая работа», — дадаў тав. Молатаў. Адказваючы на другое пытанне з поваду рэарганізацыі польскага ўрада, тав. Молатаў сказаў, што новы польскі ўрад будзе арганізаваны на больш шырокай дэмакратычнай аснове ў адпаведнасці з рашэннем, прынятым у Крыму.

Адзін з карэспандэнтаў запытаў, ці могуць быць пераадолены цяжкасці, звязаныя з польскім пытаннем. «Я не сумняваюся,—адказаў тав. Молатаў,—што яны могуць быць і будуць пераадолены». Тав. Молатаў заявіў, што дружалюбныя адносіны, устаноўленыя паміж Совецкім Саюзам і Польшчай, будуць прадаўжацца і ўмацоўвацца. На пытанне з поваду пазіцыі Совецкага Саюза ў адносінах да ўдзелу Аргентыны ў канферэнцыі ў Сан-Францыска тав. Молатаў, усміхаючыся, сказаў: «Гэта новае пытанне для мяне». Другі карэспандэнт запытаў, ці згадзіўся-б Совецкі Саюз з якімі-небудзь карэннымі зменамі праграмы Думбартон-Окса або ён лічыць, што праграма Думбартон-Окса не належыць зменам. «Калі-б мы не мелі намеру ўнесці якія-небудзь папраўкі, — адказаў тав. Молатаў, — было-б бескарысна склікаць канферэнцыю ў Сан-Францыска».

Калі адзін з карэспандэнтаў, зноў вяртаючыся да польскага пытання, запытаў, ці думае Молатаў, што польскі ўрад будзе прадстаўлен у Сан-Францыска, тав. Молатаў сказаў, што ён хацеў-бы, каб ён быў прадстаўлен.

Затым адзін з карэспандэнтаў запытаў, ці павінны ўсе нарады камісіі па польскаму пытанню адбывацца ў Маскве. Тав. Молатаў адказаў, што камісія павінна не толькі раіцца, але і бачыцца з палякамі. Ён дадаў, што польскае пытанне нельга ўрэгуляваць без палякаў. На пытанне карэспандэнта адносна магчымасці пагаднення паміж Часовым польскім урадам і польскай групай у Лондане, тав. Молатаў заявіў, што справа заключаецца не ў перагаворах паміж рознымі групамі палякаў, а паміж камісіяй і палякамі. «Калі вы азнаёміцеся з крымскімі рашэннямі,—сказаў ён,—вы ўбачыце, што я праў».

Калі прэс-канферэнцыя закончылася, карэспандэнты горача апладзіравалі тав. Молатаву. На працягу ўсёй канферэнцыі карэспандэнты адабрыцельна рэагавалі на частыя іранічныя заўвагі тав. Молатава.

Першая нарада глаў дэлегацый на канферэнцыі ў Сан-Францыска

САН-ФРАНЦЫСКА, 26 красавіка. (ТАСС). Сёння раніцой у будынку «Дома ветэранаў» адбылася першая нарада кіруючага камітэта канферэнцыі, на якой прысутнічалі В. М. Молатаў, Э. Стэтыніус, А. Ідэн, Сун Цзы-вень, Ж. Бідо, І. Шубашыч, Я. Масарык і другія кіраўнікі дэлегацый.

На канферэнцыі Аб'яднаных Нацый у Сан-Францыска

САН-ФРАНЦЫСКА, 26 красавіка. (Спец. кар. ТАСС). Сёння ў 15 гадзін 30 мінут па ціхаакіянскаму часу, г. зн. 27 красавіка ў 1 гадзіну 30 мінут па Маскоўскаму часу, адкрылася пленарнае паседжанне канферэнцыі Аб'яднаных Нацый у Сан-Францыска. На паседжанні выступілі кіраўнікі чатырох дэлегацый—арганізатараў канферэнцыі: Э. Стэтыніус, В. М. Молатаў, А. Ідэн і Сун Цзы-вень.

Дзённік канферэнцыі

САН-ФРАНЦЫСКА, 26 красавіка. (Спец. кар. ТАСС). Канферэнцыя Аб'яднаных Нацый прыступіла да задачы стварэння міжнароднай арганізацыі бяспекі. 26 красавіка раніцою адбылася нарада кіруючага камітэта, у састаў якога ўваходзяць главы ўсіх дэлегацый. Нарада прадаўжалася звыш двух гадзін. Абмяркоўваліся арганізацыйныя праблемы канферэнцыі.

Пасля поўдня адбылося пленарнае паседжанне канферэнцыі, на якім выступілі главы дэлегацый чатырох дзяржаў-арганізатараў — тав. Молатаў, Стэтыніус, Ідэн і Сун Цзы-вень.

Як толькі было адкрыта пленарнае паседжанне па прапанове чылійскага міністра замежных спраў Фердандэса ўсе ўшанавалі памяць Рузвельта.

Велізарную ўвагу прыцягнула яркая прамова тав. Молатава. Прамова тав. Молатава была сустрэта гарачымі апладысментамі. Яна была перакладзена на англійскую і французскую мовы. Сведчаннем велізарнай цікавасці да прамовы тав. Молатава з'яўляецца той факт, што ўсе тры буйныя амерыканскія асацыяцыі друку скарысталі ўласных перакладчыкаў для перакладу прамовы, перш чым яны атрымалі афіцыяльны пераклад.

У часе пленарнага паседжання Стэтыніус паведаміў, што на паседжанні кіруючага камітэта, якое адбылося 26 красавіка раніцою, не было вырашана пытанне аб назначэнні кіраўнікоў канферэнцыі і яно будзе таксама абмяркоўвацца 27 красавіка раніцою, у сувязі з чым патрэбуецца адкласці трэцяе пленарнае паседжанне на 27 красавіка, пасля поўдня.

ГІСТАРЫЧНАЯ ПЕРАМОГА НАД ВОРАГАМ

Беларускі народ вітае гераічную Чырвоную Армію і войскі саюзнікаў, якія злучыліся ў цэнтры Германіі.

* * *

СЛОВА СОВЕЦКІХ ВОІНАЎ

Хвалюючая вестка аб злучэнні войск 1-га Украінскага фронта з саюзнымі англа-амерыканскімі войскамі ў цэнтры фашысцкай Германіі маланкай абляцела падраздзяленні Н-скай воінскай часці. Мітынг, прысвечаны гэтай радаснай падзеі, адкрыў член бюро комсамола часці тав. В. Папехін.

У цішыні байцы і афіцэры слухалі тэкст загада Вярхоўнага Галоўнакамандуючага Маршала Совецкага Саюза таварыша Сталіна і яго зварот да Чырвонай Арміі і войск саюзнікаў. Па шарэнгах гучыць магутнае «ура» ў чэсць новых бліскучых перамог Чырвонай Арміі, у чэсць геніяльнага палкаводца вялікага Сталіна.

Першым выступае тэхнік-лейтэнант тав. Бусаў.

— Чырвоная Армія з чэсцю выконвае свой абавязак перад Радзімай, — гаворыць ён. — Нашы воіны-багатыры атрымалі яшчэ адну слаўную перамогу над фашысцкай Германіяй, рассекшы яе на дзве часткі і злучыўшыся з войскамі нашых саюзнікаў.

Старшы сержант тав. Міхайлаў у сваім выступленні заявіў:

— У гісторыю вялікай Айчыннай вайны совецкага народа супроць нямецка-фашысцкіх войск залатымі літарамі будзе ўпісана новая гістарычная перамога. Фашысцкая Германія цяпер рассечана на дзве часткі. Нішто больш не выратуе Гітлера і яго разбойніцкую шайку. Мы байцы, і камандзіры Чырвонай Арміі, выканаем пастаўленую перад намі таварышом Сталіным задачу — сумесна з войскамі саюзнікаў канчаткова дабіць фашысцкага звера.

— Увесь свет з захапленнем сочыць за перамогамі Чырвонай Арміі над нямецка-фашысцкімі захопнікамі,—таворыць гвардыі сержант, комсорг роты тав. Сокалаў.— У цэнтры Германіі Чырвоная Армія злучылася з саюзнымі англа-амерыканскімі войскамі. Совецкія воіны з чэсцю выконваюць свой свяшчэнны абавязак — дабіваюць праклятых гітлераўскіх бандытаў.

БЛІЗАК КАНЕЦ ФАШЫСЦКАЙ ГЕРМАНІІ

Калі Масква пачала перадаваць загад Вярхоўнага Галоўнакамандуючага Маршала Совецкага Саюза таварыша Сталіна аб рассячэнні фронта нямецкіх войск і злучэнні войск 1-га Украінскага фронта з войскамі нашых саюзнікаў, натоўпы рабочых завода, дзе дырэктарам тав. Вульман, сабраліся ля рэпрадуктараў.

Велізарную радасць выклікала гэтая вестка сярод рабочых завода. Рабочыя абдымалі і віншавалі адзін другога з вялікай перамогай.

Агульную думку рабочых завода выказаў выступіўшы токар-стаханавец Грыгорый Абрамчык.

— Вялікую радасць, якая ахапіла ўсіх нас, цяжка выказаць словамі. Мы, рабочыя совецкага тылу, прывыклі адказваць на слаўныя перамогі Чырвонай Арміі справай—работай па-франтавому. У адказ на заклік таварыша Сталіна давесці справу разгрому гітлераўскай Германіі да канца я даю слова штодзённа перавыконваць вытворчыя заданні больш, чым у тры разы.

Брыгадзір комсамольска-маладзёжнай брыгады токараў Яраслаў Гурскі заявіў:

— Тое, да чаго імкнуліся слаўныя войскі нашай роднай Чырвонай Арміі і нашых саюзнікаў, чаго ад усёй душы жадалі ўсе свабодалюбівыя народы свету— здзейснілася. Блізак цяпер канец фашысцкай Германіі. У такія радасныя дні хочацца яшчэ лепш, яшчэ больш вырабляць. Мая брыгада ўжо выканала красавіцкі вытворчы план на 160 процантаў. Да 1-га мая мы перавыканаем месячнае заданне ўдвая.

Новы смярцельны ўдар па ворагу

Вакол радыёрэпрадуктара сабралася многа юнакоў і дзяўчат — студэнтаў Мінскага політэхнікума. У Маскве толькі што адгрымелі салюты ў чэсць гістарычнай перамогі над ворагам — злучэння Чырвонай Арміі з войскамі нашых саюзнікаў у сэрцы гітлераўскай Германіі.

Затаіўшы дыханне, прагна слухалі па радыё прысутныя зварот да Чырвонай Арміі і войск саюзнікаў Вярхоўнага Галоўнакамандуючага Маршала Совецкага Саюза таварыша Сталіна, зварот Прэм'ер-Міністра Вялікабрытаніі Чэрчыля і зварот Прэзідэнта Злучаных Штатаў Амерыкі Трумэна.

Як толькі змоўклі апошнія гукі гімнаў, на мітынг, прысвечаны новым радасным перамогам, сабралася некалькі сот студэнтаў тэхнікума. Першым выступіў дырэктар політэхнікума тав. А. Пігулеўскі.

— Некалькі дзён назад, — сказаў ён, — нашы доблесныя воіны акружылі Берлін і вядуць там паспяховыя баі. Зараз слаўная Чырвоная Армія, знішчаючы на сваім шляху гітлераўскую нечысць, злучылася з войскамі нашых саюзнікаў. Нанесен новы смяртэльны ўдар фашысцкай гадзіне. Цяпер наша армія разам з арміямі саюзнікаў дабіваюць фашысцкага звера. Наша задача — дапамагчы хутчэй дабіць ворага. Слава нашай доблеснай Чырвонай Арміі і Вярхоўнаму Галоўнакамандуючаму Маршалу Совецкага Саюза таварышу Сталіну! У чэсць арганізатара слаўных перамог — у чэсць вялікага Сталіна гучаць бурныя апладысменты.

— Восенню 1941 года, — гаворыць тав. І. Галыпец, заслужаны настаўнік БССР, — немцы выхваляліся, што яны знішчылі Чырвоную Армію, і праз дзеньдва захопяць Маскву. Не выйшла гэта! Рукі ў немцаў аказаліся кароткія. Чырвоная Армія пад кіраўніцтвам вялікага Сталіна адкінула ворага ад сталіцы і прайшла доўгі слаўны шлях перамог — ад Масквы і берагоў Волгі да разбойніцкага логава, да сталіцы фашысцкай Германіі — Берліна, да берагоў Эльбы і далей на захад, дзе зараз злучыліся з войскамі нашых саюзнікаў. Воіны Чырвонай Арміі з радасцю паціснулі руку салдатам саюзных армій. Набліжаецца час канчатковай перамогі. Германская армія будзе знішчацца пакуль яна не складзе зброі і не пойдзе на поўную капітуляцыю.

Студэнтка першага курса Ніна Вайтко гаворыць:

— Кожны совецкі чалавек з хваляваннем і радасцю сустрэў вестку аб тым, што Чырвоная Армія пасля ўпорных баёў злучылася з войскамі нашых саюзнікаў. Акажам усямерную дапамогу фронту.

Няхай жыве доблесная Чырвоная Армія і вялікі палкаводзец Маршал Совецкага Саюза таварыш Сталін!

* * *

ЛІКАВАННЕ НАРОДА

На вуліцах і плошчах Мінска натоўпы народа. Рабочыя дзённых змен, совецкія служачыя, інтэлігенцыя, вяртаючыся з работы, спыняюцца каля рэпрадуктараў і, затаіўшы дыханне, слухаюць загад Вярхоўнага Галоўнакамандуючага войскам Дзеючай Чырвонай Арміі. На тварах совецкіх людзей вялікая радасць.

— Чырвоная Армія злучылася з англа-амерыканскімі войскамі! — гучаць узбуджаныя галасы.

Прагрымелі дванцаць чатыры залпы з трохсот дванцаці чатырох гармат і ў рэпрадуктары раздаецца знаёмы голас роднага таварыша Сталіна. Вярхоўны Галоўнакамандуючы Маршал Совецкага Саюза таварыш Сталін звяртаецца да Чырвонай Арміі і войск саюзнікаў. Словы правадыра аб тым, што наша задача і наш абавязак дабіць ворага, прымусіць яго скласці зброю і безагаворачна капітуліраваць сустракаюцца агульным лікаваннем.

Каля рэпрадуктара на Пушкінскай вуліцы сабраліся рабочыя радыёзавода, студэнты, хатнія гаспадыні. Усе яны з вялікім уздымам слухаюць дарагога і роднага бацьку Сталіна, які ад імені Совецкага Урада звярнуўся да камандзіраў і байцоў Чырвонай Арміі і армій нашых саюзнікаў і сказаў аб нашых перамогах і перамогах нашых саюзнікаў у фашысцкай Германіі. Кожны прысутны з радасцю выказвае свае думкі.

Рабочы Упраўлення па аднаўленню горада Мінска Васілій Осіпчык гаворыць:

— Сёння я праслухаў гістарычнае сталінскае выступленне. Яно напоўніла маю душу гордасцю за совецкіх людзей, за нашу гераічную Чырвоную Армію, якая выгнала нямецка-фашысцкіх захопнікаў з нашай зямлі і зараз граміць фашыстаў у цэнтры іх чорнага логава — Берліне. Таварыш Сталін ясна сказаў, што Чырвоная Армія свой абавязак перад нашымі народамі і перад усімі свабодалюбівымі народамі выканае да канца. Гэтыя сталінскія словы натхняюць нас на новыя працоўныя подвігі. Будзем працаваць яшчэ лепш на аднаўленні сваёй роднай сталіцы, каб хутчэй залячыць раны, нанесеныя ёй нямецка-фашысцкімі захопнікамі.

Калектыўнае праслухоўванне загада Вярхоўнага Галоўнакамандуючага Маршала Совецкага Саюза таварыша Сталіна і яго звароту да Чырвонай Арміі і войск саюзнікаў адбылося таксама на радзе прадпрыемстваў сталіцы.

—<>—

НЯХАЙ ЖЫВЕ СВЕТЛЫ ЧАС ПЕРАМОГІ

Які радасны і знамянальны дзень! Нашы войскі злучыліся з войскамі саюзнікаў і агульнымі намаганнямі будуць біць цяпер, дабіваць рэшткі фашысцкіх армій, паўночныя групы якіх адрэзаны ад паўднёвых.

Як ніколі, канчатковая перамога над ворагам надышла да нас так блізка, што мы адчуваем ужо, бачым ужо той светлы час, калі ўсё чалавецтва ўпершыню ўздыхне лёгка, свабодна і пачне новы дзень новай эпохі — мірны, творчы, шчаслівы.

А праклятым вылюдкам Германіі, якія трапілі цяпер у новыя гіганцкія «катлы», — ім адзін лёс, ім адзіная доля — атрымаць поўную і шчодрую адплату за ўсе крывавыя і нечуваныя злачынствы перад усімі народамі свету, за рэкі бязвіннай крыві, пралітыя імі і на нашай беларускай шматпакутнай зямлі.

Няхай-жа жыве светлы час перамогі!

Няхай жыве наша армія-вызваліцельніца!

Міхась ЛЫНЬКОЎ.

Берлін. На адной з вуліц праходзіць наша артылерыя вялікай магутнасці. Фото спецыяльнага ваеннага карэспандэнта «Известий» Г. Самсонава.

НОЧ У БЕРЛІНЕ

1.

Удзельнікі і сведкі вялікага паходу совецкіх войск на Берлін да канца жыцця запомняць світанне на берагах Одэра, калі загрымелі тысячы гармат, абвясціўшы пачатак завяршальнага ўдару. Многа разоў прыходзілася назіраць, як наступала Чырвоная Армія, як магутныя сілы рынуліся на ворага. Але такой шматлікасці зброі, такой колькасці ваеннай тэхнікі бачыць яшчэ не прыходзілася.

На неабсяжных дарогах, якія расцягнуліся на дзесяткі кіламетраў, днём і ноччу ішла на Берлін магутная совецкая тэхніка. Дарог нехапала, і тады, агалошаныя тысячамі матораў, [illegible]

На Берлін рушылася Совецкая Армія. [illegible] трактары і штабныя рады.

Калі назіраўся ў паветры «Фоке-Вульф», людзі не клаліся на зямлю, [illegible] і ён мітусіўся [illegible] падбіты совецкай зеніткай.

[illegible] — «Берлін».

[illegible] Фрыдрыхштрасэ, Курфюрстэндам...

[illegible] Немцы сумныя.

На домах насеса белай фарбай намаляваны заклікі Гебельса: «Усе немцы грудзьмі станьце на абарону нашай сталіцы», «Смерць чырвоным ля сцен нашага Берліна»...

Паспрабуй, стані! Стальныя доты, барыкады, міны, завалы і смертнікі з фаўстпатронамі, — усё змятае на сваім шляху лавіна нашых войск.

2.

Пачаў імгліць дождж. Няспынлай лентай цягнуцца танкі, машыны. Каля Бісдорфа разгортваюцца гарматы, каб адкрыць стральбу.

— Па якіх цэлях агонь?—пытаю камандзіра батарэі.

— Па цэнтру Берліна, па мастах праз Шпрэе, па Паўночнаму і Штэцінскаму вакзалам, — адказвае ён [illegible]

— Па сталіцы фашысцкай Германіі, батарэя,—агонь,—гучыць каманда, [illegible]

[illegible]

Берлінер-алее—называецца гэтая шырокая вуліца, якая вядзе з прыгарада Вайсензее да цэнтра фашысцкай сталіцы.

Ноч я правёў у падвале [illegible] дома, дзе размясціўся штаб генерала Крывашэіна. Ніхто ў гэтую ноч не спаў. [illegible] Штохвілінна званіў тэлефон. Спускаліся ў падвал афіцэры сувязі з данясеннямі аб дзеяннях штурмавых груп. [illegible]

[illegible]

— Няхай барыкада на шырокай вуліцы ўзята. Рухаемся далей...

— Дом на пераскрыжаванні ў нашых руках.

Генерал загадвае:

— Дайце артылерыйскі агонь на Остзеештрасэ. Там немцы з двума самаходкамі перашкаджаюць нашаму прасоўванню...

[illegible]

Не дачакаўшыся ракеты, мы паднесліся на дах дома, каб глянуць адтуль на Берлін. У лёгкай малочнай дымцы, азаронай святлом месяца, ціхіна праглядаецца далёкая перспектыва велізарнага горада. Бліскавіцамі ўспыхваюць у небе водбліскі гарматных залпаў. Некалькі ачагоў пажараў заравам палыхаюць у ночы, якая ўвойдзе незабыўнай старонкай у гісторыю чалавецтва.

Р. КАРМЕН.

Берлін, 24 красавіка.

(«Известия»).

ВАЕННЫЯ ДЗЕЯНН[і] У ЗАХОДНЯЙ ЕЎРОП[е]

ЛОНДАН, 27 красавіка. (ТАСС). У ведамленні штаба вярхоўнага каманда[ва]ння экспедыцыйных сіл саюзнікаў га[ва]рыцца, што арміі саюзнікаў знаходзя[цца] каля Тытлінга ў 17,5 кіламетра а[д] [аў]стрыйскай граніцы.

У Чэхаславакіі войскі саюзнікаў у[зя]лі Хеб (Эгер) і знаходзяцца ў 43 кі[ла]метрах на поўдні ад гэтага чыгуначна[га] вузла.

Далей на захад войскі саюзнікаў п[ра]сунуліся на 16 кіламетраў і, фарсірава[ў]шы 32-кіламетравы ўчастак па бера[зе] Дуная, дасягнулі Мюнстэргаўзена, [які] знаходзіцца ў 24 кіламетрах на поўдні [ад] Дуная.

На поўначы ад Аўгсбурга саюзн[ікі] ачысцілі на паўночным беразе Дуная ў[ча]стак працяжэннем 17,5 кіламетра.

Уздоўж швейцарскай граніцы саюзн[ікі] займаюць тэрыторыю ад Базеля да Ба[дэн]скага возера.

Нямецкі «мяшок» на поўдні ад Шт[ут]гарта значна скарочан. У раёне Швар[цва]льдскага лесу нямецкі «мяшок» ама[ль] перарэзан на дзве часткі.

ЛОНДАН, 27 красавіка. (ТАСС). У [па]ведамленні штаба ўзброеных сіл саюзн[і]каў на міжземнаморскім тэатры ваенн[ых] дзеянняў таворыцца, што 5-я і 8-я ар[міі] ў Італіі прадаўжаюць хутка прасоўвац[ца] на поўнач, сустракаючы толькі дэзарга[ні]заванае супраціўленне праціўніка. На [Лі]гурыйскім узбярэжжы саюзныя войскі в[я]дуць атакі ў напрамку Генуі. Часці 8[-й] арміі выйшлі на раку Адыджэ на шырок[ім] фронце. Часці 5-й арміі ранілой 26 кр[а]савіка занялі Верану і фарсіравалі ра[ку] Адыджэ паблізу горада. Бранетанкав[ыя] часці саюзнікаў дзейнічаюць на паўно[ч]ным захадзе ад Мантуі. Агульны лік п[а]лонных, узятых войскамі саюзнікаў з п[а]чатку наступлення, перавышае 60 тыс[яч] чалавек.

—<>—

АРЫШТ МУСАЛІНІ І ДРУГІХ ФАШЫСЦКІХ ГЛАВАРОЎ

РЫМ, 27 красавіка. (ТАСС). Як пер[а]дае рымскае радыё, афіцыяльна паведа[м]лена, што сёння італьянскія патрыёт[ы] арыштавалі ў ваколіцах возера Комо Мус[а]ліні, Паваліні, Фарыначы, Буфорыні Грацыяні.

—<>—

ДА ЗВАРОТУ ПЕТЭНА У ФРАНЦЫ[Ю]

ПАРЫЖ, 27 красавіка. (ТАСС). Аген[ц]тва Франс Прэс, паведамляе, што веч[а]рам 26 красавіка Філіп Петэн прыбыў [на] французска-швейцарскую граніцу. Яму [н]адкладна быў прад'яўлен ордэр на арыш[т].

—<>—

ПАЛАНЕННЕ ГІТЛЕРАЎСКАГА ПРАПАГАНДЫСТА ДЗІТМАРА

ЛОНДАН, 27 красавіка. (ТАСС). Ло[н]данскае радыё паведамляе, што саюзні[кі] ўзялі ў палон вядомага аглядальніка ге[р]манскага радыё генерал-лейтэнанта Дзі[т]мара.

—<>—

ПАДЗЕІ У ПАЎНОЧНАЙ ІТАЛІІ

РЫМ, 27 красавіка. (ТАСС). Рымска[е] радыё перадае зварот да італьянскіх па[т]рыётаў Паўночнай Італіі, у якім гаворы[ц]ца, што ўчора ў 22 гадзіны 30 мінут ра[]дыё Свабодная Генуя паведаміла аб ты[м], што горад поўнасцю вызвален ад акупан[]таў і адміністратыўная ўлада перадана ка[]мітэту нацыянальнага вызвалення. Каміт[э]там у 20 гадзін адноўлен кантакт з кама[н]даваннем саюзных сіл, наступаючых у да[]ліне По, у Лігурыі і П'емонтэ. Сіламі па[]трыётаў і партызан Паўночнай Італіі выз[]валены Мілан, Генуя, Парма, больша[я] частка Турына і многа другіх гарадоў. Спробы праціўніка знішчыць індустрыяль[]ныя цэнтры, вакзалы і склады былі пра[]сечаны.

—<>—

ЗАМЕЖНАЯ ХРОНІКА

Паўстанне патрыётаў у Паўночнай Іта[]ліі прадаўжае расшырацца. Патрыёты за[]хапілі амаль усе фашысцкія радыёстанцы[і] ў Паўночнай Італіі.

* * *

У Варшаве адбылася нарада ваяво[д] Польскай рэспублікі, якая абмеркавал[а] даклады аб ходзе веснавой сяўбы і зямель[]най рэформы, а таксама аб засяленні нова[] вызваленых заходніх польскіх земляў.

АБ РЭПЕРТУАРЫ ОПЕРНАГА ТЭАТРА

Тэатр оперы і балета за тры месяцы з пачатку сезона паказаў тры спектаклі— оперу «Алеся» Цікоцкага (паводле лібрэта П. Броўкі), «Мадам Бетэрфлей» Пучыні і камедыйна-сатырычную оперу італьянскага кампазітара Расіні «Севільскі цырульнік». У рэпертуары гэтага сезона: оперы «Кармен» Бізэ, «Русалка» Даргамыжскага і балет кампазітара Дрыго «Арлекінада».

Якія творчыя вынікі пастаўленых спектакляў і што тэатр жадае сказаць гледачу сваім новым рэпертуарам? Операй «Алеся» тэатр прадоўжыў сваю лінію па стварэнню беларускіх арыгінальных спектакляў, пачатую ім яшчэ задоўга да Айчыннай вайны операмі «Міхась Падгорны» Цікоцкага і ў «Пушчах Палесся» Багатырова.

Першыя беларускія оперы выраслі на глебе музыкальна-вакальнага фальклора, народнай песні, напевак, на музыкальнай базе беларускага танца. Оперы апавядалі аб росце палітычнай і нацыянальнай самасвядомасці беларускага народа, аб яго мужнасці ў барацьбе з ворагамі, аб высокай маральнай чыстаце совецкага чалавека, аб асабістых перажываннях і інтымных пачуццях нашых людзей.

Операй «Алеся» сказана першае слова ў оперным жанры аб партызанскай вайне і гераічных подвігах народных мсціўцаў у тылу нямецка-фашысцкіх захопнікаў. Опера «Алеся» вабіла навізной музыкальнай мовы, яе большай самастойнасцю ў параўнанні з «Міхасём Падгорным», каларытнасцю аркестравай тканіны, усхваляванай эмацыянальнасцю вобразаў Алесі і Апанаса, паэтычнай задушэўнасцю хораў оперы.

Першая сустрэча тэатра з насельніцтвам сталіцы Совецкай Беларусі на спектаклі «Алеся» не з'яўляецца апошняй у гэтым плане. Опера «Канстанцін Заслонаў», якую пішуць для нашага тэатра кампазітар Н. Аладаў і паэт Пятро Глебка, павінна будзе сказаць новае свежае слова аб патрыятычнай дзейнасці адважных партызан.

Пасля «Алесі» тэатрам оперы і балета быў паказан спектакль «Мадам Бетэрфлей» італьянскага кампазітара Пучыні.

Тэатр пасля звароту ў родны Мінск у сваіх спектаклях паказаў новыя рысы майстэрства і ўдасканалення творчых калектываў—аркестра (дырыжор М. Э. Шнейдэрман), хору (хормейстар А. А. Бельскі), мастакоў (Нікалаеў і Варгін), пастановачнай часткі (кіраўнік Г. В. Кладухін), салістаў тэатра Л. П. Александроўскай (Алеся), М. І. Дзянісава (Апанас), І. А. Мурамцава (Даніла), В. М. Мальковай (Чыо-Чыо-Сан), В. Ф. Лапіна (Пінкертон), рэжысёра О. М. Барысевіч.

Гэтымі днямі тэатр оперы і балета паказаў прэм'еру оперы-буф «Севільскі цырульнік» італьянскага кампазітара XIX стагоддзя Расіні. «Севільскі цырульнік»—самае вялікае праяўленне камедыйна-сатырычнага генія кампазітара і кульмінацыйны пункт у развіцці гэтага жанра. У аснову лібрэта оперы пакладзен сюжэт і вобразы выдатнай камедыі французскага пісьменніка Бамаршэ. Кампазітар «прачытаў» гэтую камедыю па-свойму, крыху змяніўшы творчы замысел Бамаршэ. У цэнтры сюжэтных сітуацый оперы—хітры, жвавы і вынаходлівы цырульнік Фігаро, з дапамогай якога іспанскі граф Альмавіва, закаханы ў выхаванку старога доктара Бартола—Разіну, жэніцца з ёю, перамагаючы шматлікія перашкоды.

Побач з дынамічнай музыкай, імкліва развіваючайся кампазіцыяй, яркай і выразнай аркестравай тканінай, вострым меладычным рэчытатывам, опера здзіўляе віртуознасцю вакальнай тэхнікі, бліскучым каларытным стылем. Арыі або каваціны Альмавівы, Разіны, дон-Базіліо і Фігаро—цудоўныя ўзоры яркага і трапнага музыкальнага пісьма Расіні. На такім-жа высокім узроўні і ансамблі.

Апрача выдатных музыкальна-драматургічных уласцівасцей оперы, якія даюць шырокія магчымасці для стварэння маляўнічага, дынамічнага спектакля, тэатр оперы і балета зацікавіўся сатырычнымі элементамі оперы. Расіні выкрывае прагных і ілжывых людзей, якія свае эгаістычныя выгады робяць асновай маралі і чалавечых паводзін. Гэтыя рысы асабліва выразна выяўлены ў вобразах апекуна Разіна— старога доктара Бартола, настаўніка музыкі—паклёпніка і інтрыгана Базіліо.

Працуючы над гэтым спектаклем, калектыў тэатра імкнуўся нічога не ўпусціць у цудоўным творы, а, наадварот, узбагаціць яго вобразы сваім сцэнічным тэмпераментам. Оперу ставіў рэжысёр В. Шахрай, дырыжор—М. Шнейдэрман, мастак—Прусакоў. Галоўныя партыі выконвалі: Разіны—народная артыстка БССР Л. Ф. Аляксеева, Альмавівы—народны артыст рэспублікі І. М. Балоцін, Фігаро— народныя артысты БССР А. Д. Арсенка, М. І. Дзянісаў, дон-Базіліо—заслужаны артыст БССР І. А. Мурамцаў.

Хутка пачнуцца рэпетыцыі оперы «Кармен» Бізэ, геніяльнага твора французскай лірычнай оперы. П. І. Чайкоўскі, выбіраючы сюжэты для сваіх опер, указваў: «Я магу з любоўю і захапленнем пісаць музыку на сюжэт, хоць-бы мала эфектны, але каб дзеючыя асобы выклікалі ў мяне жывое спачуванне, каб я іх любіў, шкадаваў, як любяць і шкадуюць жывых людзей». Развіваючы сваю думку, ён у другім месцы піша: «Мне патрэбен сюжэт, накшталт «Сельскай чэсці» або «Кармен».

Сярод заходне-еўрапейскіх кампазітараў Бізэ быў самым любімым кампазітарам Чайкоўскага. Вялікаму рускаму кампазітару падабалася ў «Кармен» прастата і глыбокая чалавечнасць сюжэта, меладычная яснасць і эмацыянальнасць музыкі, жыццёвасць трагічнага канфлікта оперы. А. В. Луначарскі таксама захапляўся маляўнічасцю оперы. Ён пісаў, што «жыццё даведзена ў музыцы Бізэ да асляпляючага зіхацення».

Наш тэатр у трэці раз вяртаецца да оперы Бізэ. Упершыню гэты спектакль быў пастаўлен на адкрыцці Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета ў маі 1933 года, у другі раз—у 1935 годзе.

Для нас опера «Кармен» дарагая, апрача ўсяго іншага, звязанымі з ёй успамінамі аб першых кроках тэатра перад выхадам на шырокую арэну совецкага музыкальна-сцэнічнага мастацтва.

Спектакль набывае асаблівае значэнне і тым, што ён ставіцца да дваццаціпяцігоддзя вакальна-сцэнічнай дзейнасці народнай артысткі СССР і БССР, лаўрэата Сталінскай прэміі Л. П. Александроўскай, якая ў трэці раз выступіць у цэнтральнай партыі оперы—цыганкі Кармен.

Апрача Л. П. Александроўскай, галоўныя партыі оперы выконваюць: дон Хозэ—заслужаны артыст БССР В. Ф. Лапін, Мікаэлы—народная артыстка рэспублікі Р. В. Млодэк, Тарэадора Эскамільо—народныя артысты БССР А. Д. Арсенка і М. І. Дзянісаў. Ставіць спектакль рэжысёр Вялікага тэатра Саюза ССР Б. А. Пакроўскі—пастаноўшчык оперы «Алеся», дырыжор оперы—мастацкі кіраўнік і галоўны дырыжор тэатра О. М. Брон, былы дырыжор Ленінградскага тэатра імені Кірава, які ўпершыню выступае ў спектаклі нашага тэатра. Афармляе оперу галоўны мастак тэатра С. Ф. Нікалаеў, хормейстар А. А. Бельскі, галоўны канцэртмейстар С. Л. Талкачоў. У спектаклі ўдзельнічае і балетны калектыў тэатра.

Беларускі Дзяржаўны тэатр оперы і балета працуе над пастаноўкай рускіх класічных опер. Да канца гэтага сезона—у ліпені—будзе пастаўлен спектакль «Русалка» Даргамыжскага. Пачатак паказу рускіх класічных опер з «Русалкі» мае грунтоўныя падставы. Кампазітар і вядомы музыказнаўца Сероў лічыў гэтую оперу «адной з найбагацейшых і найбольш музыкальных у свеце». «Русалка»—не толькі першая руская класічная опера ў рэпертуары беларускага тэатра, але і першая опера на пушкінскі сюжэт і пушкінскую тэму.

У оперы нельга аддзяліць Даргамыжскага ад Пушкіна і Пушкіна ад Даргамыжскага, настолькі яны зліты трапнасцю музыкальна-псіхалагічных характарыстык, жывой канкрэтнасцю музыкальна-паэтычнай думкі і цэльнасцю музыкальнай драматургіі. «Русалка»—сапраўды народная драма з глыбокім мастацка-філасофскім зместам, багатая народнай фантазіяй, звычаямі і павер'ямі.

Опера адкрывае перад пастаноўшчыкам і выканаўцам велізарныя магчымасці для стварэння музыкальнай трагедыі. Пад ажыццяўленнем гэтых магчымасцей працуюць дырыжор М. Э. Шнейдэрман, рэжысёр О. М. Барысевіч, салісты тэатра І. А. Мурамцаў, С. Ю. Друкер (драматычнае сапрано), В. Ф. Лапін, В. І. Таланкін і другія. Для афармлення «Русалкі» запрошан вядомы маскоўскі мастак, аўтар афармлення оперы «Міхась Падгорны»— Волкаў. Гэтым спектаклем тэатр оперы і балета закончыць летні сезон 1945 года.

Беларускі Дзяржаўны ордэна Леніна тэатр оперы і балета існуе ўжо 12 год. За гэты час наш тэатр выхаваў свае творчыя кадры, набыў пэўныя мастацкія традыцыі, з якіх фарміруецца ўласны мастацкі твар тэатра, як аднаго з буйнейшых у Саюзе оперна-балетных тэатраў. Асабліва вырасла значэнне нашага тэатра пасля дэкады беларускага мастацтва ў Маскве. У фарміраванні мастацкага аблічча і традыцый тэатра, побач з музыкальнай грамадскасцю БССР, сталымі творчымі работнікамі тэатра, прымалі ўдзел выдатныя прадстаўнікі агульнасаюзнага опернага мастацтва. Сярод іх—народная артыстка СССР А. Нежданава, народныя артысты РСФСР Н. Галаванаў, маскоўскія оперныя рэжысёры І. Шляпянаў, П. Златагораў, Б. Пакроўскі, мастакі—Нікалаеў, Волкаў, Матрунін і другія.

Мастацкія традыцыі тэатра, між іншым, заключаюцца і ў высокім пачуцці самакрытыкі, строгай патрабавальнасці да сваёй творчай работы, у сталым імкненні да бесперапыннага ўдасканалення музыкальнага і вакальна-сцэнічнага ўзроўню спектакляў тэатра. Пад знакам гэтых традыцый будзе ажыццяўляцца сцэнічнае ўвасабленне новага рэпертуара тэатра оперы і балета.

М. МОДЭЛЬ.

Адказны рэдактар Д. ДРАГУН.

АТ28208 АДРАС РЭДАКЦЫІ: г. Мінск, вул. Пушкіна, 55, 3-ці паверх. Тэлефоны: Адказнага рэдактара—149, Адказнага сакратара—150.